

1 Koritia

Vu'a Anejijihina

¹ Na Poru Godi oni ura ijino Jesu Keriso oni apasorua re'urono iji pijihajara Sositanisi ka'ene nuni vweiji'i veju. ² Godi oni sosia ka'ene Korinitia namuna 'ee ea maho'o ka'ene Jesu Keriso oni vaji iji pijihume ani'ina ariramaa'e rejara 'ee ea ka'ene iji pijihume akuavi'ina'e rejara 'ee ea 'aho'a ka'ene kwaa ichihichi nuni Natohwa Jesu Keriso oni ihi 'urahi'i oja mahura ka'ene nuni Natohwa 'ee puni Natohwijihhi puna'e veju. ³ Maiji vwihanii'ina 'ee matauvi'ina ka'ene Godi nuni Omiji'o Jesu Kerisona'i rena roajija vajihama.

Keriso Oni Vaji Merajúhe 'Ee Ahuma Hihuna 'Waramajina

⁴ Godoni maiji vwihanii'ina ka'ene Jesu Keriso oni vaji ja mihajihuna'e na na'ia mapoka nuni Godijaho jonijihuna'e teimani 'wavura. ⁵ 'Ene Huni vaji uneunecha 'ee ira 'warahuna 'ee henaka maho'o venaume niareri rena paranana. ⁶ Vu'a ka'ene Keriso rone 'waravajaho niroe joni vaji tusame nimaa'e rena namu. ⁷ 'Enajihuna'e nuni Natohwa Jesu Kerisora rohuni veiji 'ajahuri vajakaho Godoni swara papivusahuna. ⁸ Hura ja 'u'o 'uninamie kisina'e rena va'e vea túchamai 'e'une 'ee nuni Natohwa Jesu Keriso oni veijaho panamúhuna. ⁹ Godiho pauchavi'ini jihuna'e Huni Hariha ka'ene nuni Natohwa Jesu Keriso

ipu'úmo ahuma hi'avarono ja Huni vaji iji piji-hana.

Sosi Vaji Ahaaravujina

¹⁰ Vwehu nune na iviamaa núni Natohwa Jesu Keriso oni iha vaji 'waravukúne veje joni vaja panakarama 'ee paahaame hiha kaivo vwiha kwinu vwihane 'ee ura nikwino rene hiha. ¹¹ Vwehu nune Karoi oni ehipo na 'warivu'e hejajaho joni vaja hine ninakarama 'ura'aravu 'wivu. ¹² 'Ejume na iviamaa raka ka'ene rona 'waravujaho ikena. Ja ea kwinu kwino na Poru 'ararihau 'iavu'e 'ee vu ea pina na Aporasi 'ararihau 'iavu'e 'ee vu ea pina ija 'iamo Na Sipasi 'ararihau 'iavu'e vu ea pina íjá 'iamo Na Keriso 'ararihau 'iamu. ¹³ 'Ú Kerisoho apene 'ahaasavare? 'Ú Porura jonijihuna'e korosia 'ahi kwamane? 'Ene 'ú ja Poru oni iha 'ahi toi samahare? ¹⁴ Na Godi teimani 'wavujaho na ja ea 'aho'a toa pasamahuta kaivo na ea Kurisipasi'o Keasi'o toi samauta. ¹⁵ 'Enajihuna'e ja ea pina areri ija'ina pa'wahuna. Ja nuni iha 'ahi toi samahara pa'iahuna. ¹⁶ Na nima'e Sitepanasi oni kachi'ina 'u'o toi samauta kaivo vu na ea 'aho'a'e toi samahuna na puruva retiu. ¹⁷ Ijihuni maijaho Kerisoho na ea toi sama'urono ranami-huna pana kaivo vu'a maa maiu'ina'e naja'urono ranamiana. 'Enakaivo na emaapuni vwiha ijino 'wara'ipisa Keriso oni korosijihuni vu'ijaho maa pa'ana'e reja'a.

Keriso Ka'ene Godoni Harure 'Ee Vwiha Ma-maa Ijina

18 Ea ka'ene panimaa roji'ini jihipuni una'ijaho korosi ijihuni vu'iji hejulahohira'ata'e reju. 'Enakaivo nú ea ka'ene nimaa roji'inijipo hejulahohira'ata'e Godoni harurijina. 19 'Enajihuna'e Godoni ira vaji ika'ina vejara.

Nara ea ka'ene vwiha mamaijihi puni vwiha ijija ruarahe pa'arehuna. 'Ene ea ka'ene hena kama paraji'ini jihipuni henaka ijija 'eka karaa rori 'aninamihuna 'wamana.

20 'Ene ea ka'ene vwiha mamaijija ichihune? 'Ene Sikuraipia ichihune? 'Ene ea ka'ene mwe'a kehuni vwiha rukina ka'ene ninakaravi'inijija ichihune? Godira mwe'a kehuni vwiha mamaijija 'eka venaume vwiha pa'ana'e rejara.

21 Mwe'a kehuni vwiha mamaa vajijaho paroe Godi hena kahunijaho nikimana. Godi tea-mamajaho ike vu'a ka'ene ea 'ahopo kavume maa pa'ana'e renuna vajakino najahume ea ka'ene nimaa rojajija maraniana. 22 'Enakaivo Jua uneunecha ka'ene ea areri pavejuji jarirame 'waravura. 'Eju'e Kuriki vwiha mamaijihi saravura. 23 'Enakaivo núra najahujaho Kerisora korosia 'ahi kwamaji najahe 'waravura. 'Enakaivo ike vu'akaho Jua puna'ijaho ijara venau'e amaaresume arihujina. 'Enakaivo Jenitaru puna'ijaho ike vu'akaho maa pa'ana.

24 'Ene Jua 'ee Kuriki ka'ene 'umenajija Kerisoho Godoni harura 'ee Godoni vwiha mamaa aririjina. 25 Ijihuni hahi emaapo vwihaju'e Godi vwiha mamaa pana rojulara emaapuni vwiha mamaijija asita paranana. 'Ene emaapo vwihaju'e Godi harura pa'ana rojulara emaapuni harura asita paranana. 26 Ijihuna'e vwehu nune

ja 'umenajija hami vwiha'avara. Joni vaja ea mapoka vwiha maaaa vwi haji'ina ka'ene haha ikehunijija ija papijihana. 'Ene ea mapoka harura rukina ija papijihana. 'Ene kinia 'ee kwinia mapoka ija papijihana. ²⁷ 'Enakaivo Godira uneunecha maa pa'ana ka'ene iki mwe'i navujino 'eke veje ea ka'ene vwiha mama'ina rukinijihana. 'Ene Godira uneunecha ajuasina ka'ene iki mwe'i navujino 'eke harusinijihana. ²⁸ Hu mwe'akino uneunecha ka'ene emaapo túa vetie 'ee senavujija ija pijihana. Godira ijí 'eke mwe'a iki emaapo kime mama'ina rojujihana túa veti'i 'ahaume ija pijihana. ²⁹ 'Ejakame ea pina Godoni una'a pakehi kehi ve'amaronono ija pijihana. ³⁰ 'Enakaivo Hura venaume ja Jesu Keriso oni ea'e rejara. 'Ene Hura núni vwiha maaaa ka'ene Godoni rena roajaho rene 'ee núni ariramajaho rene 'ee núa'e 'imenúa 'eki'ina'e renana. ³¹ Nitama Godoni ira vaji ika'ina vejara. Ea irara kehi kehi o'iro 'aha'amajaho Natohwi jihuni vaji kehi kehi o'amana.

2

Poru Oni Vu'a Ka'ene Jesu Kerisoho 'Ee Godoni 'Avenijihana Puni Ira 'Aharu 'Waramujina

¹ Vwehu nune vea ka'ene na joni roe Godi rone najahe 'waravujaho na ira ka'ene ja pahehuni ira ho vwiha mama'ina ka'ene ja pahehunjaho paahuvili 'waravuta. ² Na ja pu'úmo hijuti vejaho jara Jesu Kerisoho 'ee Hua'e korosi 'anaajiru hena kahuna'e ura reniana. ³ Na ja pu'úmo

hijujaho haha ajuaranie 'ee jume 'ee ni'ima'ura'e simavi'i 'waravuta. ⁴ Nuni vu'a ka'ene nara najahujaho ira ka'ene ja oja 'urinahuni irijaho pana kaivo 'Avenijara ori Huni irijaho vejume harura'e re'eme na najahuta. ⁵ 'Enajihuna'e joni nimaa roijaho emapuni vwiha mamaa 'ahijija pami'avara kaivo Godoni harura 'ahijino mi'avara.

Godoni Vwiha Mamaijina

⁶ 'Enakaivo ea ka'ene ni 'Avena vaji emakina rejajihni puni vajijaho nú vwiha mamaiji rone 'waravara. 'Enakaivo mwe'a kehuni vwiha ija'ina pane 'ee 'ajoha'ina puni vwiha mamaa ka'ene pa'arena va'uja'ina pana. ⁷ 'Enakaivo nú Godoni vwiha mamaa hema ka'ene maku'ijaho renamiume navajija mwe'akaho mai'o pareji'ini nú'a'e maranúhuni jihuna'e niamairiume navara. ⁸ Ike vwiha mamaakaho mwe'a ikehuni 'ajoha'ina pini hena kahuna pana. 'Enakaivo pu hena kahuna'e re'ipisa pu Natohwa ka'ene pinana rukinijaho korosi 'aha pa'anaa'a. ⁹ 'Enakaivo nitama Godoni ira vaji ika'ina vene 'warumana.

Godira uneunecha ka'ene Hua'e oja mahi'ini jihipuna'e amairiaramana ka'ene mai'o nia pakivi'ina 'ee mai'o ataa paheji'inijija mai'o emapuni oja vaja paroe arina navu 'úmana.

¹⁰ 'Ene núnijihuna'e Godira Huni 'Aveni jihuni vaji vejume roe samahiramana. Ijihuni maijaho Godoni 'Avenijara uneunecha mapokakija maho'o tinuna 'ee Hu Godoni hema ka'ene Huni

vamai navujija 'u'o tinuna. ¹¹ Ijihuna'e emaa-puni vaji vwiha ijija irara hena kimune? Ei pini hena kihuna pana kaivo emaa'huni 'avena ka'ene huni vaji hinujara hena kimuna. 'Ena'omo ija'ina'e Godoni vwiha ijija ei pini hena kihuna pana kaivo Godoni 'Avenijara Huhusu hena kimuna. ¹² 'Enajihuna'e nú mwe'a kehuni 'avena paapejara. 'Enakaivo nú 'Avena ka'ene Godoni rena roaji apejara. 'Ena'omo nú une-unecha ka'ene Godira mavajúhaji hena kihuna. ¹³ Uneunecha ka'ene Godira vajúhaji nú ja najahu kaivo emaa-puni vwiha mama'iji rone 'warahuna pana kaivo 'Avenijara najuhajihini najahu. Nú Godoni 'Aveni jihuni vwiha 'ee 'Avena huni iriji'i ahuvi'i 'waravu. ¹⁴ 'Enakaivo ea ka'ene Godoni ea pa'ajija Godoni 'Aveni jihuni uneunechijija pu panimaa'e vejura. Ijihuni maijaho ijija huni una'ijaho maa pa'ajihuna'e hu areri pahehuna. Ijihuni maijaho ijija 'Avena huni kukui jihuna'e pu pahehuna. ¹⁵ Ea ka'ene Godoni 'Avena apeji'inijara uneunecha maho'o hena kimuna. 'Enakaivo hu ijí 'Avena huni kukuijihini rone ea 'aho'a 'waramujaho pu pahenahuna. ¹⁶ 'Enakaivo ea irara Natohwi jihuni vwiha hena kamune? 'Ene ea irara Hu nahune? 'Enakaivo nú Keriso oni vwiha apejara.

3

Godoni Pwehipo Ichá'ina Aneanesina Rena Hihunijina

¹ 'Enakaivo vwehu nune na ja 'Aveni vaji emaina'e rejara 'waravu ja'ina'e 'warahuna pana kaivo emaa haha rukina'e 'waravu ja'ina'e

'warame 'ee Keriso oni vaji musia'e 'waravu ja'ina'e 'waravu. ² Na ja 'iruma kisina pavajihuta kaivo musaru vajihuta. Ijihuni maijaho ja mai'o areri pa'ekahuna'e kimarejo avajuta. 'Ene ja iviamaa 'u'o areri paapehuna. ³ Ijihuni maijaho ja majano haha huni 'unamijino hijujihuna'e joni vaja ja hine 'ura'arame 'ee sena veti'aravi'i hiju. 'Ú ja Godoni ea pana raka'omo ja ea mamahapo 'urahe ojuja'ina'e ojo? ⁴ Ijihuna'e vea ka'ene ei pini na Poru 'ararihau 'iavu'e ea pina na Aporasi 'ararihau 'iamujaho 'ú ja ea ka'ene mwe'a kehunijipo 'wavuja'ina'e 'wavu raka? ⁵ Aporasiho ea iraka sa'ine? 'Ee Poruho ea iraka sa'ine? Ijija pwea ka'ene ja puni vaji hena kame nima rojajihina. 'Enavo Natohwijara ja 'wara'avarono vejume sama'e rejume pu ja 'waravume hejara. ⁶ Nara 'ina 'ojume Aporasira toa vajihana. 'Enakaivo Godira vejume marasahe emarejara. ⁷ 'Enajihuna'e ea ka'ene 'ina 'onujine 'ee toa vajihuji'o unenu'u pina pana kaivo ni'inijaho Godina. Hura huhusu venau'e marane 'urijura. ⁸ Ijihuna'e ea ka'ene 'ina 'onuji'o toa vajihuji'o nikwinu'ina. 'Enakaivo ea kwinu kwino pura kaukara ka'ene vejaja'ina'e eha ija'ina'e 'ekahuna. ⁹ 'Enajihuna'e nú Godi'i pu'úmo ahuma kaukara veji'ina. 'Eju'e ja Godoni juara 'ee Godoni ara. ¹⁰ Godi oni maiji vwi-hani'inijaho na mihana. Na anesurijina'omo vwiha mamaiji vwi-haji'i tukeja savuta. 'Eju'e ea pina ijihuni toi ara vena ajimu. 'Enakaivo veje ea kwinu kwino tukeja 'aha kajino ara ka'ene vena ajimujaho hami kavi'i vena aji'amana.

11 'Enajihuna'e ei pini tukeja aneanesina ka'ene Hura samaja'ina'e sahuna areri pana. IjÍ tukeja kajaho Jesu Kerisona. 12 Ea irara tukeja 'aha kajino uné raki 'eke venana'e re'amajaho kahuna. Hu korutia ho siriva ho muna mavarasa'ina ho icha ho mwacha ho nipuati venana'e re'amajaho kahuna. 13 'Ena'omo vea nituma roe sa'eje ea kwinu kwino puni kaukara ichá'ina ka'ene venujaho 'otua veijino veni vena kive samaa'e rehuna. Ijihuni maijaho vena kajara huhusu ea irara uné raki 'eke ara venajaho vena kihuna. 14 Ea irara huni ara uné raki apene venajara parene ari'amajara hu eha mamaa apehuna. 15 'Eje ea irara huni kaukara ijaho veni rene ari'amajaho hu eha pa'arehuna kaivo hu huhusu marahuna. 'Enavo hu veni nirenana'e aremana. 16 Ja pahene pakavo? Ja Godoni Temiporua'omo Godoni 'Avena joni vaji hinu. 17 'Ena'omo ei pini Godoni Temiporua kaji ruara'amajaho Godira ea kajaho ruarahe pa'arehuna. Ijihuni maijaho Godoni Temiporua ijaho ariramaa akuavi'ina'omo ja ijí Temiporua kajiana. 18 'Ene paveje emaa ori'ini papisivaravara'amana. Ea irara vea ikehuni vajakino vwihaje hu vwihamaamaa vwihaji'ina ro'amajaho veje maijaho hu roe túa'e renareje iji'a vwihamaamaa vwihaji'ina'e re'amana. 19 'Ene ike mwe'a kehuni vwihamaamaa ijija Godoni una'ijaho maa pana. Ijihuni maijaho Godoni ira vaji ika'ina vejara. Hura Huhusu ea ka'ene vwihamaamaa ijija puni pisivaraa vajijino iji 'uniramuna iamana. 20 'Ene vukú'o ika'ina'e vejara. Natohwijara ea ka'ene vwihamaamaa vwihaji'inijipo vwihamaamaa

ichá'ina'e vwihajujaho hena kimuna. Puni vwaha ijija maa pana 'úmana. ²¹ 'Enakúne ja paki'eje emaapuni vwaha ijija'e 'ararihie kehi kehi o'ava. Ijihuni maijaho uneunecha maho'o ikija jona. ²² 'Ena'omo Poruna ho Aporasina ho Sipasina ho mwe'akena ho hia ikena ho kwamasahujina ho uneunecha ka'ene iviamaa ikehunijina ho mai'o rohuna ho uneunecha ikija maho'o jona. ²³ Ijihuni maijaho ja Keriso one 'ee Keriso ho Godona.

4

Keriso Oni Apasoria

¹ 'Enakúne veje emaa nú Keriso oni pwehija 'ee Godoni hemiji 'ajoha'ina'e kú'avara. ² Ikehuna'e ea irahija'e 'ajoha'ina re'avajaho ea kajija paucha'asahi'ina'e re'avara. ³ Jara mwe'a kehuni 'otuhuni 'unamijino na nami-hujaho ni'ima'ura pana. 'Enakaivo na onuno pakakarama pavwihajura. ⁴ 'Ene nuni vwaha ijaho arira 'ee unenu'u pini na namihuna pana. 'Enakaivo ijara reje na arira rehuna pana kaivo Natohwijara Huhusu na piuhihe kihuna. ⁵ 'Enajihuna'e marako vu'a nimajaho paheli kaivo ea namaha va'ava. 'Enakaivo masuani 'aja'eje Natohwijara ro'amajino iraka ka'ene nututi tanume navujija veje roe samaumaa re'amana. 'Ene emaa huni oja vaji ichá'inijaho Hura veje roe samaumaa'e rehuna. 'Ejakame ea kwinu kwino ta'arorahujaho Godina'i rena rohuna. ⁶ 'Ena'omo vwehu nune na iviamaa uneunechakija nuni toi veji'i hiju'e Aporasi 'u'o jonijihuna'e ija'ina venu. 'Ejakame ijí iraka

ka'ene vene 'waravajaho ja nuni vaji hena kume vehuna. 'Ejakame ira ka'ene vene 'waravajaho ja paasisame kaha'ahuni va'e 'ee ea 'aho pu'umo ninakame jarika pare'avara. ⁷ Irara venaue ja natohwa'e rene namijo? 'Ene ja ivi'a pina irakiji paapejare? Ja niapejara'e re'avajaho vu irakijihuna'e ja paapejare puna'i kehi kehi vejo? ⁸ Ja vvhajujaho ja niroe areri rena parani-ana roju 'ee ja uneunecha rukima'ura rejara roju. 'Ene ja nu pa'a kinia'e rejara'omo na ura reniujaho ja nimaa'e roe kinia'e rejakame nu ja pu'umo ea 'ajoha'ina'e re'ipisana roju. ⁹ 'Enajihuna'e na vvhajujaho Godi nu apasorua tuchamai 'eke nu namahe 'ania kwamasahuna'e 'waravu'e hijuja'ina'e irechamuna. Ijihuni maijaho nu 'ona oji'ina 'ee emaa ijhipo riru'avarono irechamu'e hiju. ¹⁰ Nu Keriso onijihuna'e vviha pa'anepo vejuja'ina'e veju kaivo ja Keriso oni vaji hami vvhaji'ina reju roju. 'Ene nu harura pa'arenujaho ja harura rukina roju. 'Ene pu ja 'eke niriri irechamiura kaivo pu nuni hura pavejura. ¹¹ 'Ene ike iviamaa veakaho nu matunume 'ee toa hunume 'ee kukua maa pasame 'ee siseisei 'ahu'e 'ee ara pa'ana'e renu. ¹² 'Ene nu niho'o kaukara ahisina onuno nuni iji vejara. 'Ene ea ka'ene nu ira sisea 'waruvajija nu merajihura 'ee pu nu sise'i 'ahuajaho nu kirasahе hijura. ¹³ Veа ka'ene nu ronuhe 'wavujaho nu eha maa pununa'i vejura. 'Ene nu iviamaa roe vea ikino nu mwe'akino ea ka'ene maa pa'ajihе reju. 'Ene uneunecha maho'o kehi puni tua sa'ina'e reju. ¹⁴ Ikijahija ja juna'avarono na vehuna pana kaivo ja nuni harihija ka'ene na oja mihure

sa'ini jihuna'e na ja ni'ajihe 'waravu. ¹⁵ Ijihuna'e Keriso oni vaji joni najahi'ina mapoka mapoka re'ipisa joni oma mapoka pa'ana'e reja'a. Ijihuna'e ike vu'a maa maiu'ina vajakino na Keriso oni vaji joni oma'e rejuta. ¹⁶ Ijihuna'e na ja jariravukúne ja na'ia mapoka nara vejuja'ina'e hina ve'avara. ¹⁷ Ijihuna'e Timoti nuni haraha ka'ene Natozwi jihuni vaji na oja mahe 'ee pauchavi'inijaho ranavu'e vu'u. 'Ene hura nuni 'unama ka'ene Keriso oni vajijaho niareri nara kwaa ichihichihi sosia mapoka vajijino najahu ja'ina'e ja 'u'o 'uname najahe 'warahuna. ¹⁸ 'Ene na jona paro'eju ronareja ja ea 'aho'a kehi kehi jonano vejara. ¹⁹ 'Enakaivo Natohwijara ura re'amajaho na túna'i mai'o vu'e ki'eju. Vea ka'ene na vu'ujia ea ka'ene kivasuame ma iraru 'waravu jhipuni harurijija kihuna. ²⁰ Ijihuni majaho Godoni arijaho ma iraru 'wavi'ina pana kaivo haruriji'ina. ²¹ Ja iraka ura renao? Na vu'e ichi hijihahuna ho masuani ajarane oja mihi'i 'warahuna'e ura renao?

5

Sosi Vaji 'Uasa Vejuji 'Uraraha 'Waramajina

¹ 'Ene vu'a ka'ene 'waravu'e hijujaho ijí joni vajijaho ea hine 'uasa veju. Ijí 'uasa vejuri 'unama kajaho niho'o Jenitarua puni vaja pareji'ini renu. 'Ene ea pina omahoni napara turame oji'i hinu. ² 'Ene ja ijihuna'e kehi kehi o'i kaivo patemukavu. 'Ena'omo majaho ja temuka apene ea ka'ene joni vaji ija'ina'e venajaho ranave samai vahune sa'inijaho avaju. ³ Ijihuna'e nununa'ijaho nuni

hahijaho ijá pahinu kaivo nuni 'avenijaho ijí ja pu'úmo hinujihuna'e na ijí ea ka'ene sisea kaji venujaho eha mahuta. Areri na hahiji'i ijino hi'uja'ina'e vejuta. ⁴ Ja núni Natohwa Jesu Keriso oni iha 'ahi roe vea ka'ene ahu'avajaho na 'avena vajijaho ja pu'úmuna. 'Ene nuni Natohwa Jesu Keriso oni haruriji'i ijina. ⁵ 'Ena'omo ea ija'inijaho Setani mahakame hura huni haha ruaraha parahuna vwihajuta. 'Enakaivo huni 'avenijaho Natohwa Jesura ro'amani vejijaho marahuna. ⁶ Jara jarika'e rejujaho mai'o maa pa'ana. Ja isitia ma'u'umaijipo harava maho'o arumau'e ni'ima'ura'e renujaho ja vi kivure? ⁷ 'Enakúne isitia sahasijaho ato'aruvakame ja harava maiu'ina'e re'avara. Ijihuni maijaho ja venaume harava isitia pa'ana'e rejara. Ijihuni maijaho Keriso ka'ene núni Pasova ijaho apene núnijihuna'e swasa vejara. ⁸ Roe nú ijihuna'e sora ijava. Harava ka'ene isitia sahasi jihunijaho pane 'ee isitia ka'ene sisea vwihajujaho pane 'ee siseijija pana. 'Enakaivo harava isitia pa'ana ka'ene nimaa nimaa 'ee ariramaajino vena ijava. ⁹ 'Enajihuna'e na nuni asura vaji vene 'waravujaho ja ea ka'ene marisi 'uasa veji'inijiji pu'úmo paahuhuna'e 'waravuta. ¹⁰ 'Enakaivo na mwe'akino ea ka'ene 'uasa vejujiji rone 'warahuna pana. 'Ene ea ka'ene uneunecha rukina'e rehuna itunavi'inijija pane 'ee nesa apeji'inijija pane 'ee godi ira'ata oja mihi'inijija pana. 'Enakaivo na ijiji rone 'wara'ipisa ja mwe'akaho arema vaa'a. ¹¹ Nimaa'e na joni asura vene ea ka'ene nimaa roji'ina 'i'ika'i 'uasa veji'ina 'ee ea 'ahopuni kukua kima itunavi'ina

'ee godia ira'ata oja mihi'ina 'ee ea ira sisea 'waravi'ina 'ee ea ka'ene toa sisea isa'ora 'ee ea ka'ene nesa apeji'iniji'i paahume 'ee 'iruma paihuna'e rone vejuta. ¹² Irakijihuna'e na ea ka'ene samai hijujija namahune? 'Ú ja ea ka'ene sosi vaji hijujija panamahune? ¹³ 'Enakaivo ea ka'ene samaumai hijujija Godira 'otua vetihuna. 'Enakúne ea sisea ka'ene joni vaji hinujaho ranave samai va'ama.

6

Godoni Ehipo 'Otua Vetiaravujihuni Vu'a

¹ Ja rakijihuna'e Godoni ea 'aho'a ka'ene joni rori hijujija aherame 'eka va'e ea ka'ene Godi panimaa rojujihi puni una'a 'otua vetiure? 'Ene ja irakijihuna'e paaherame Godoni eijihi puni va'e ahume 'unama kajaho amairiu'e marasahure? ² 'Ú ja pahejo? Godoni ehija ka'ene akuavi'inijipo mwe'akaho 'otua vetihuna. 'Ene mwe'akaho jara 'otua vetihuna'e re'amajaho 'ú ja areri ike varapa ma'u'uakaho areri pahene amairi'eja raka? ³ 'Ú núra 'ona oji'ina 'otua vetihunijaho ja pahejo? 'Enajihuna'e ja une-unecha ka'ene ike hiakino vejujija areri pahene amairi'eja? ⁴ Ijihuna'e ja ea 'ahopu'úmo 'otu irecharavujaho 'ú ja ea ka'ene samai sosia vaja huni hura pavenahi'inijihi iji pijahu'e joni 'otua henaho? ⁵ Na ikaho jaae veje juna'avarono 'waravu. 'Ú ea ike joni vajakaho arira'e vwi-haji'ina pahinuna'omo hu ja no'o vweune'i joni 'unamijaho areri paamairi'ena? ⁶ 'Enakaivo vweahi vweaha'e panimaa roji'ina puni una'i

'otui ranamujaho maa raka? ⁷ Ja ija'ina'e pavejura'e re'avajaho nimajaho ja niarihara. Ijihuna'e ja ehū jo pu'úmo hine 'otua veti'aravi'i hiju. 'Ú ja iraka'e vene ijí sisea kajija pamakavo? Ja irakijihuna'e pamaki'eju'e ijara pisimisamo? ⁸ 'Enakaivo ani'inijaho ja ojono sisea vene vwehu jona pisimisame sise'i 'ahiujina. ⁹ 'Ú ea ka'ene arira pahijujija Godoni ara areri pavahunijaho ja vi hena kavo? Ja paki'eje emaapo pisimi'ava. Ijihuni maijaho 'asúra ki-vasa ka'ene 'uasa veji'inijija 'ee ea ka'ene godia ira'ata'e oja mihi'ina 'ee ea 'ahopuni napara 'ee parua aherame oji'ina 'ee parua ka'ene puni haha 'eke monia 'imena'ina 'ee parua parua'e aherame 'oju'e 'ee napara napara aherame oji'inijija areria Godoni ara pavahuna. ¹⁰ 'Ene nesa apeji'inijija 'ee ea ka'ene uneunecha pupusumano rarena 'ekahuna itunavi'inijija 'ee toa sisea ine nanami'inijija 'ee ea sisea namahe ronahi'inijija 'ee ira'atijino pisimisame nesa apeji'inijija Godoni ara pavahuna. ¹¹ Ja ea 'aho'a ikija nimarako 'unama ija'iniji ojara. 'Enakaivo ja somahe 'ee venaume ea akuavi'ina'e rejara. 'Ene Jesu Keriso oni ihijihuni vaja 'ee nūni Godijihuni 'Aveni jihuni vaji ja venaume ea arira'e rejara.

Joni Hahijija Godi Ura Renuja'ina'e Ve'avara

¹² 'Ene uneunecha maho'o na areri vehuna. 'Enakaivo uneunecha maho'o na ni'ajihuna pana. 'Ene uneunecha maho'o na areri vehuna kaivo ijhipuni harura hara na pahihuna.

¹³ 'Ene 'irumijaho tehwa kehuna 'ee tehwijaho

'irumi jihuna. 'Enakaivo hahijaho 'uasa ve'avarono vehuna pana. 'Enakaivo hahijaho Natohwijihuna 'ee Natohwijaho hahijihuna. ¹⁴ 'Ena'omo Godiho Natohwijiru veje 'urihuneru pana kaivo Huni harura vajijino nú 'u'o venue 'urihuna. ¹⁵ 'Ene ja joni hahakija Keriso oni haha pwinana ijaho ja mai'o pahejo? 'Enajihuna'e 'ú na ivi'a ijí Keriso oni haha pwinana'a kajaho apena va'e 'uasa vena o'ejo? Niho'o ija'ina mai'o pana. ¹⁶ 'Ene 'ú ja pahejure? Ea irara napara 'uasa veji'iniji'i puni haha vajúsaravujaho pu no'o haha kwinu rejura. Ijihuni maijaho Godoni ira vaji ika'ina'e 'waramana. No'o roe haha kwinu rehuna 'úmana. ¹⁷ 'Enakaivo ea ka'ene Natohwiji'i ihenujaho huni 'avenijaho Huni 'Aveniji'i nikwinu renuna. ¹⁸ 'Enakúne 'uasa vejujija juha'avara. Ijihuni maijaho sisea 'aho'a ka'ene emaapo vejujaho ijija haha huraruna kaivo ea irara huni haha ea irai 'uasa vejuri 'unamijino ahumujaho huni haha sise'i 'ahae avanu. ¹⁹ 'Ú oni hahakaho Godoni 'Avena ka'ene Godoni rena roana ka'ene oni vaji hinujihuni Temiporu ijaho a mai'o paheno? 'Enajihuna'e oni hahijaho a'asu onaru pana. ²⁰ 'Ene ja aneja ni'ima'uri 'imena 'ekarakúne joni hahijaho Godoni pinana'e 'urihunijiru ve'avara.

7

Napasinejuji Aposaravuri Vu'a

¹ 'Enakaivo na ivi'a uneunecha ka'ene ja vejajihuniji rone eha veju. 'Ene parua napara pavwena'avajaho maaaa'e vehuna. ² 'Enakavo

'uasa vejujaho ni'ima'ura'e renujihuna'e maijaho parua kwinu kwinu napara rukina'e re'avara 'ee 'unama nikwinu'ina kajino napara kwinu kwino parua rukina'e re'avara. ³ 'Enakúne paruaha huni hahijaho naparaha mahe 'ee 'unama nikwinu'ina kajino naparaha 'u'o huni hahijaho paruaha'e ma'amana. ⁴ Napara huni hahijaho hunaru pana kaivo paruahoni haha pwinana'a. 'Ene 'unama nikwisu'ina kaja'ina'e parua huni hahijaho hunaru pana kaivo naparahona. ⁵ 'Enakúne ja paki'eje tanu'ara'avara. 'Enakaivo vea ka'ene ja siporua'e 'o'irono ve'avajino ja no'o nimaa ve'ika'i tanu'avara. 'Enakaivo siporua 'oja pa'are'avajaho mako roe ahu'avara vejuro'i ja ojono pakairasa'avajaho Setanira ja vena kima ve'enakúne. ⁶ 'Enakaivo na ikaho nuni vwiha ijino 'waravu kaivo na pa'ejahie 'waravu. ⁷ 'Enakaivo parua maho'o na'ina'e re'ipisana roju. 'Enakaivo ea 'oi'oi puni swara Godina'i 'ekara. 'Ene ea pina swara ka'ene napasinehuniji apeju'e 'ee ea pina panapasi nehuni swara apenuna. ⁸ 'Enakaivo ea ka'ene paparui neji'ina 'ee panapasi neji'ina 'ee amuna ijihirone 'waravu. Nara hijuja'ina'e paparui nene 'ee panapasi ne'ipisa maaaa'e veja'a. ⁹ 'Enakúne ea irahipo areri pu opuipo pakirahuna'e he'avajaho maki'eje napasine'ava. Ijihuni maijaho napasinehunijara mamaijahuna vo itunijara niho'o vena puna'i rena'amajaho areri pana. ¹⁰ 'Enakaivo na ikaho napasina 'ee paruina ijihie'waravu. Na pana kaivo Natohwijarana. Napara paruaha paranama vahuna. ¹¹ 'Enakaivo hu

paruaha raname va'amajaho hu parua pina pave'amana. 'Enavo pa'ana'e re'amajaho kú'o 'unama paruahoni va'amajaho paruaha naparaha paranave va'amana. ¹² 'Enakaivo Natohwijara pa'warimana'e nara ea 'aho'ijija 'waravu. Ijaho vwea irara napara rukina kaivo napara kajaho panimaa roji'inijara ura reje hu hu'úmo hihuna ura re'amajaho hu napara kajaho paranave va'amana. ¹³ 'Ene napara pina parua panimaa roji'ina'e ja'amajaho parua kajaho teama'eje hu hu'úmo hija ka'amajaho paraname va'amana. ¹⁴ Ijihuni maijaho parua ka'ene panimaa roji'inijaho naparahoni vaji akuavi'ina'e renana. 'Ene napara ka'ene panimaa roji'inijaho paruahi nimaa ronuni vajijino akuavi'ina'e renana. Vejuro'i joni sesamajija paakuavi'ina'e re'ejakúne. 'Enakaivo iviamaa pu akuavi'ina'e rejara. ¹⁵ 'Enakaivo ea ka'ene panimaa roji'inijara raname vai veja ka'avajaho maka'eje va'amana. Ijihuni maijaho ijí vwea núna ho ma'ina núna kajaho hu areri mataume napasi nehuna ho parui nehuna. Ijihuni maijaho Godiho nú mataume hihuna'e iji pijúhana. ¹⁶ 'Ú napare a ichá'ina'e oni parua ni'ajahe Godoni ea rehunijaho hena kamo? 'Ene parue a ichá'ina'e oni napara ni'ajahe Godoni ea rehunijaho hena kamo?

Godira 'Umenaja'ina'e Hi'avara

¹⁷ 'Enajihuna'e Natohwijara ea 'oi'oi Godoni ea rejari vejijino irechamia ja'ina'e hino'amana. 'Ene na sosia maho'o ikija ija'ina vehuna 'waravura. ¹⁸ Ea irara sisa 'uhua'eme iji'a

Godoni ea'e renana'e re'amajaho paveje hu sisa 'uhua'avara. 'Ene ea irá sisa pa'uhuahara huni vaji Godoni ea renana'e re'amajaho hu sisa pa'uhua'avara. ¹⁹ 'Ene sisa 'uhuahura ho sisa pa'uhuahajaho unenu'u pina pana kaivo natohwijaho Godoni tamaniji 'ajohe vehunijina. ²⁰ 'Ene veje ea 'oi'oi hu ichá'ina'e hina roe Godoni ea renaja'ina'e hi'amana. ²¹ A pwea rena hinani vejjino Godoni ea renana'e re'amajaho natohwa pavwiha'amana kaivo a iviamaa mataume onana'e re'amajaho ija'ina'e ve'amana. ²² Ijihuna'e ea irara hu pwea rene hina roe Natohwi jihuni vaji Godoni ea renana'e re'amajaho hu mataume Natohwi jihuni vaji matauma onu. 'Ene 'unama nikwinu'ina kajino ea irara hu matauma hinani vajjjino roe Godoni ea renana'e re'amajaho hu ivi'a Keriso oni pwea. ²³ A niho'o aneja ni'ima'uri 'imenaara. 'Enakúne a paka'eje emapuni pwea pare'ama. ²⁴ 'Enakúne vwehu nune veje hu ea ichá'ina'e hina roe Godoni ea renaja'ina Godi ija'ina'e hi'amana.

'Asúra Kivasa 'Ee Amuna Puni Vu'a

²⁵ 'Enakaivo 'asúpuni vu'iji rone 'waravu. Na varapa Natohwijara 'warivaka 'warahuna pana. 'Enakaivo na nuni vwiha Natohwijara ea numiramuni vajjjino vwiha mamaa ka'ene nimaa vehunaka mihajihuni vaji na pu 'waravu. ²⁶ Iviamajaa ikehuni ahija varapi rejujihuna'e na vwihajujaho parua hu ichá'ina ka'ene hinu ja'ina'e hihuna. ²⁷ 'Ena'avo a napara samana'e re'amajaho a paka'eje hu rana'irono 'unama sa'ama. 'Ene

naparuni a ranamae va'ana'e re'amajaho a napara pina pasa'amana. ²⁸ 'Enakaivo a napasi nenana re'amajaho a sisea pavenuna. 'Ene 'asúri parui ne'amajaho hu sisea pavenuna. 'Enavo ea irahipo parui nene 'ee napasi ne'avajaho ahija piunihuni jihuna'e na rone 'waravu. ²⁹ 'Enakaivo vwehu nune na ika 'iavu. Vea niroe samatu'u rena paranu. 'Enakúne ea ka'ene napasi neji'inijija Godoni kaukara areri pura panapasi ne'i kaivo hinareja vejaja'ina'e ve'avara. ³⁰ 'Enakúne vea ka'ene ja niramaru'vujija paniramaruvu ja'ina'e reje 'ee ea ka'ene teamarasahujija patemarasahu ja'ina'e reje 'ee ea ka'ene uneunecha 'imeji'inijija pa'imejure sa'ina'e re'avara. ³¹ 'Ene ea ka'ene mwe'a kehuni uneunecha 'eka vejujija hami ve'avara kaivo uneunecha kajija oja pami'avara. Ijihuni maijaho mwe'a kehuni 'unamijaho pa'arena va'u. ³² 'Enakaivo ja 'unama ijakajihi puna'i pavwihahuna'e ura reniu. 'Ene parua ka'ene panapasinijahohu Natohwi jihuni kaukara ijiru vwihanuna 'ee ichá'ina ka'ene veje Natohwiji ura rehunjiru vwihanuna. ³³ 'Enakaivo ea ka'ene napasinijija mwe'a kehuni uneunechiji hine vwihane 'ee napa'aha'e teamahuni 'unamiji vwihahuna. ³⁴ 'Ene ijihuna'e huni ura ijija ahaamuna. 'Ene napara ka'ene parua paveji'inijaho 'ee 'asúrijahohu Natohwi jihuni kaukara 'ee uneunechijiru vwihanuna. 'Ene hu huni haha 'avena akumahunjiru venuna. 'Enakaivo ea ka'ene parui'inijahohu uneunecha ka'ene mwe'a kehunjiru vwihane 'ee hu paruaha'e teamahuni ja'ina'e vwihanuna. ³⁵ Na ike 'waravukahohu ja ni'ajihare'e 'waravu.

Na ja tanu'urihuna pana kaivo 'unama raka ka'ene maaa areri rehuniji najahu. 'Ejakame ja Natohwi jihuni kaukara ojiji vehuna. ³⁶ Parua irara vwihaje napara ka'ene hu nahama 'warava jihuna'i ori pa'ajo'arahuna'e he'eje napara ka-jihuni juara asisame ajima va'eje hu 'wahuna he'amajaho maka'eje hu ura renaja'ina'e vene 'wa'amana. Hu napasi ne'amajaho hu sisea pavehuna. ³⁷ 'Enakaivo ei pini napasi nehuna ura parene 'ee niho'o paitume 'ee hu huni ura ijaho areri kisina'e rene hihuna'e he'amajaho nijina. ³⁸ 'Ena'omo ea ka'ene huni 'apaja mihe parua ve'amajaho hu maaa'e venu. 'Ene vu ea irara huni 'apaja pamihe parua ve'amajaho hu maaa'e vene avanu. ³⁹ Napara ka'ene paruaha pakwa'ika'i hinujaho hu paruahoni harura hari hinu. 'Enakaivo paruahi kwa'amajaho hu areri mataume parua ka'ene Natohwi jihuni vaji hinuji huni ura ijino va'e jahuna. ⁴⁰ 'Enakaivo nuni vwihaha ijaho hu parua pave'i kaivo hinuja'ina'e hi'ipisa hu teamava'a roju. Na vwihajujaho na Godoni 'Aveni jihuni vwihaha ijí 'waravu.

8

Godi Ira'ata Puni Swasa Vejuri 'Iruma Ijuri Vu'a

¹ Iviamai godi ira'atijihi puni swasa vene 'iruma vajihu jihipuna'e 'waravu. Nú nihena kavu nú ea maho'o henaka rukina. 'Ene henaka pu veju'e kehi kehi vejura kaivo oja 'ekaravujara ni'ajihe 'unirame 'urinaura. ² Ea irara vwihaju'e hu uneuncha maho'o he paraji'ina ronujaho hu hura hehuni ja'inijaho pahenuna. ³ 'Enakaivo ea

ka'ene Godi oja mahujaho Hu hu nihena kamuna. ⁴ Ijihuna'e godi ira'atijihni puni 'iruma swasa ka'ene vejuji ijujihni puni vwiha iji rone 'waravu. Nú nihena kivujaho godi ira'atijipo mwe'a kino nimaa hihuna pana. 'Ene godi 'aho'a pana kaivo Godi nikwinuna. ⁵ 'Enakaivo ea 'ahopo vwiha-jujaho Godi niho'o mapoka mapoka'omo 'aho'a kahi 'akúpi 'ahi hiju'e 'aho'a ikino mwe'i hiju rojura. ⁶ 'Enavo núnuna'ijaho 'aho'a pa'ana kaivo Godi Oma ka'ene Hununa'i uneunecha maho'o rena roara ka'ene nú Hunijihuna'e hijujina. 'Ene Natohwa kwino Jesu Kerisona. 'Ene Huni vaji uneunecha maho'o rejara'omo nú Huni vaji hiju. ⁷ 'Enavo nimaa roji'ina 'aho'a ike henakakaho pa'ana kaivo ea 'aho'a nija'ina'e godi ira'ata mapokijihni nimaa rone puni 'iruma swasa vena roe iviamaikino usevu. 'Ene pu iji ijujaho pu godi nimai jihuni swasa vejara'e iju roji'i ijura. 'Eju'e puni vwiha niho'o siserasaha parajura. ⁸ Núra 'iruma ka'ene ijujara reje Godiho nú nimaa vetúhuna pana. 'Ene nú 'iruma pai'ava jihuna'e siseranúhuna pana 'ee 'iruma i'ava jihuna'e maranúhuna pana. ⁹ 'Enakaivo hami 'ajohe ka'avara. Vejuro'i jara matausahe ine vejura paveje ea ka'ene puni nimairoa ajuasi'inijipo amaarenamie arihuniji re'ava. ¹⁰ 'Enajihuna'e ea ka'ene huni nimairoa ajuasi'inijara ka'eje a ea ka'ene nihena kavi'inijara godi ira'ata puni temiporua vaji 'iruma ija ka'amajaho hu iji'i harura apene 'iruma ka'ene godia ira'atijihni puni swasa vejura ka'ene hu sisea ronujaho hu ihuna. ¹¹ Ijihuna'e ike vwea ka'ene Kerisoho hunijihuna'e kwamajaho joni henaka vajijino

ea ka'ene huni nimairoa ajuasi'inijaho a ruarahana. ¹² 'Ene ijihuna'e a ija'ina ka'ene venujaho Keriso una'i sisea venu 'ee vwehu puna'i sisea venu. 'Ene areri pu uneunecha ka'ene sisea rojujaho ve'avarono harura mihuja'ina'e venu. ¹³ Ijihuni hahi 'iruma irakijara veju'e nuni vwea onuna'e re'amajaho na kú'o 'iruma kajija paihuna. 'Enareje paveje nuni vwea amaarename ohuna.

9

Apasoru Huni Harura 'Ee Huni Kaukara Ijihuni Vu'a

¹ 'Ú na pamataume ojura raka? 'Ú na apasorua pana raka? 'Ú na nuni Natohwa Jesu Kerisoho pakavuta raka? 'Ú ja nara kaukara kisina ka'ene Jesuni vaji vejujihuni eha pana raka? ² Ea 'ahopo na'ijaho na apasorua pana kaivo jonuna'ijaho na apasorua. Ijihuni maijaho jara Godoni ea rene hijujara najahujaho na Natohwi jihuni apasorua. ³ Ja ea ka'ene na piuhiha ki'i 'ahiu'e vejujihuni puni eha ijaho ikena. ⁴ 'Ú nuni harura 'iruma 'ee toa ijihuni 'aha panavu raka? ⁵ Apasorua 'aho'a 'ee Natohwi jihuni 'u'uhija 'ee Sipasi epo napahwa ka'ene nimaa roji'inijija 'ee napara ka'ene nimaa roji'inijihuni pu'úmo kaukara vene ojuja'ina 'ú nú 'u'o ija'ina pave'eja raka? ⁶ 'Ú nú Panapasi'i kaukara ka'ene nú 'unúnámúe ni'ajú'ēju'e va'uji arehuna nuni harura panamu raka? ⁷ Irara sorutia'e renujihuni anejijaho ori'ini venune? 'Ú ea irara ajina 'onare'e ijihuni maijaho painune? 'Ú ea

irara sipia 'ee kotia 'ajohare'e ijhipuni mirokia painune? ⁸ Na ema puni 'unamiji namahare'e rone 'waravu raka? 'Ene varapa tamanijaho ijí 'u'o pa'waramana raka? ⁹ Ijihuni maijaho Mosisi oni tamana vaji ika'ina'e vene 'waravara. Purumakauí ajime tautae oja ka'avajaho ja paki'eje huni ura kuatana arinama'ava. 'Eju'e Godiho purumakaua kajaho pavwihanuna raka? ¹⁰ 'Ene Hu núnijihuna'e ahume 'waramu raka? Kaena! Núnijihuni hahi Godoni ira vaji ika'ina'e vene 'waramana. Ijihuni hahi ea ka'ene soa apene soa sa'amajaho hu vwihanujaho ijhipuni maa 'ekahuna ronuna. 'Eju'e ea ka'ene uja jaheji'inijaho uja jaheji'i 'aho'a ihuna vwihaji'i jahenuna 'úmana. ¹¹ Nú 'Avenahuni une-unecha joni vaji 'ojara. 'Enajihuna'e 'ú nú joni vaji haha huni 'unamijino uneunecha jonuna'i 'ekahunijaho jonuna'a ahija'e reju raka? ¹² Ja ea 'aho'a ni'aji'avajaho núní harura panamuna'omo nú 'u'o paasisama huri ni'ajúhuna raka? 'Enakaivo nú harura ikaho paapene ija'ina vejara vo nú uneunecha maho'o puni vajijaho kirasaha va'ara. Ijihuni maijaho nú vu'a maa maiu'ina tanume akarekaro uraname nahuna ura parenúana. ¹³ Ea ka'ene Temiporu vaji kaukara vejujija 'iruma ka'ene ijí Temiporua kaji 'eke roujino ijuhaho ja mai'o pahejo? 'Ene ea ka'ene swasa vejujija 'iruma ka'ene swasa ve'avarono 'eka roujino ijuhaho 'ú ja mai'o pahejure? ¹⁴ 'Ene 'u'o Natohwijara ea ka'ene vu'a maa maiu'ina najahujihí 'waramajaho pura vu'a maiu'ina ka'ene najahuri toi puni 'iruma piunime ina vahuna. ¹⁵ 'Enakaivo

na mai'o uneunechakija na mai'o pa'eke ojuta. 'Ene nara asura ka'ene vejukaho vejakame ja nunijihuna'e ve'avarono na paveju. 'Enakaivo mamaijaho na kwa'ipisa ijara areri rejakame nara kaukara ka'ene eha pa'a najahu jihuni pinana pa'ana'e reja'a. ¹⁶ Ijihuna'e na vu'a maa maiu'ina naja'ujaho na ijihuna'e pakehi kehi ohuna. Ijihuni maijaho na ijihuni hari hihuna. Na vu'a maa maiu'ina kaji parone 'wara'ujaho nununa'a sisea. ¹⁷ 'Ene kaukarakaho nara ma nuni ura ijino matauma vejuta'e re'ipisa na eha apehuna'e reja'a kaivo Godira na iji pijiharena ike kaukarakaho na 'ajohi'i ve'uroho mihajihuna'e ivi'a unenu'u pina nara kara'aja vehuna pana. ¹⁸ Nuni eha ijaho irake? Vea ka'ene na vu'a maa maiu'ina ike rone najahujaho na ja unenu'u pina pajariravuta. Areri nuni harura ka'ene ike vu'a maa maiu'ina toakino na vehune sa'inijaho na pavejuta. ¹⁹ 'Ena'omo na iviamaa emapuni una'ijaho mataume oju. Ijihuni maijaho na ea maho'o puni pwea rejuta'omo na ea maho'o venae Keriso una'i ro ranahuna. ²⁰ 'Ene Jua puna ijaho na areri pua'e vena'e Keriso una'i ro'ava ronarejo Jua puna'i hijuta. 'Ene ea ka'ene tamana hari hijajaho na areri tamana huni hari hijuta kaivo na nimaa nimaa tamana hara pahijuta. 'Ene ea ka'ene tamana huni hari hijaji venae Keriso una'i ro'ava ronarejo avajuta. ²¹ Ea ka'ene varapa hara pahijujihija na pua'ina'e rejuta kaivo Keriso oni tamani jihuni hari hijuta. 'Ene venae ea ka'ene Godoni varapa hara pahijujipo Keriso oni ro para'avarono avajuta. ²² Ea ka'ene ajuasi'inijih

puna'ijaho na ajuasina'e rejuta. 'Enareje pua venae Keriso una'i ro'ava ronarejo avajuta. Na ea maho'o puna'ijaho na uneunecha maho'o re ranavuta. 'Ene are'eje na maho'o pua'e ni'ajihuma ronareno avajuta. ²³ 'Enajihuna'e na vu'a maiu'ini jihuni hahi uneunecha maho'o veju. 'Enajihuna'e na ea pina ka'ene ijihuni eha apehunijina. ²⁴ Ja pavwihajo? Ea ka'ene chacharame ninukujahujaho ea maho'o ninukujahura kaivo ea kwinu eha apenuna. 'Enakúne eha apehuni 'unamijino chacharame ninukujaha. ²⁵ 'Enajihuna'e ea ka'ene tacharavujija pu uneunecha maho'o hami akuavura. Ija'ina ka'ene pu vejujaho pu eha ka'ene pa'arehuniji ape'irono avajura. 'Enakaivo nú eha ka'ene papa'arehuniji apehuna. ²⁶ 'Enakaivo na pamajikari vwihaji'i ninukujahu ja'ina'e vejura. Na pamajikari arasarama nuni ija maiji ichutoi mwame 'aniu ja'ina pavejura. ²⁷ 'Enakaivo na nuni hahijaho hami akume veju'e nuni pwea renuna. Na juvujaho vejuro'i na ea naja'ika'i nara eha ka'ene apehuniji asusame paapehunjaho areri pana.

10

Godi Ira'ata Puni Jujuvu'a

¹ Vwehu nuna ja paki'eje pahena ve'avarono na ike 'waravu. Ijihuni maijaho emahu núna maho'o 'imitia hari 'ee soha vaji roe ika'i ajivara. ² Pu Mosisi 'arariha'ajihuna'e 'imitia 'ee soha vaji samahara. ³ 'Ene pu maho'o 'avena huni 'iruma kajaho ahuma ijara. ⁴ Pu 'Avena huni

toa nikwinu'ina kajaho ijara. Ijihuni maijaho pu 'Avena huni muna na'a pu pu'úmo ahuma roajihuni vaji toa ijara. 'Ene ijí na'a kajaho Kerisona. ⁵ 'Enakaivo Godiho ea mapoka puna'i pateá mamai jihuna'e Hu venaume pu ijí nechi'a kajino pa'arejara. ⁶ 'Ena'omo unekakipo rejajaho núra kime vwihahuni jihuna'e rejara. 'Ejakame núra núni oja uneunecha sisesa ijíhi pura ítunava ja'ina'e paitunuhuni jihuna vejara. ⁷ 'Enakúne ja paki'eje ijí ea 'aho'a kajihipo godia ira'ata oja mihaja'ina'e ve'ava. Godoni ira vaji ika'ina'e vejara. Ea kakija sora ine 'ee toa sisea ine 'ee 'urine ruasaravara. ⁸ 'Ena'omo puni ea 'ahopo 'uasa vejaja'ina'e nú pavehuna. 'Enarena vea nikwisu kajino ea mapoka mapoka (23,000) kwamasahara. ⁹ 'Enakúne roe Natohwijaho pavena kava. Areri ea 'ahopo vejume taparapo ja'ihume pa'areja ja'ina'e paveja. ¹⁰ 'Enakúne pura ea 'ahopo vejaja'ina'e pasu'avara. 'Ene ona'oji'ina ka'ene ea 'aniu'e kwamasahi'inijara roe 'aniume kwamasahara. ¹¹ 'Ene ike uneunecha ka'ene pua'e renakija núra ki'avarono vejara. 'Ena'omo nú ea ka'ene iviamaa vea kajaho niroe samatu'u re'eju'e hijukipo hena vwihahavaronó vejara. ¹² 'Enakúne hu vwihaje hu kisi naminu ro'amajaho hami 'ajoara'amana. 'Enareje hu pa'o'amana. ¹³ 'Ene joni una'i venakaa ka'ene roujija ani'ina pana. 'Enakaivo ijaho ea mapoka ikehi puni una'i nija'ina'e rena'napo rejura. Godiho niho'o pauchavi'ini jihuna'e Hu ruha paaremahe venakaa ka'ene a panamiuhunijaho vena kahuna. 'Ene Hu kú'o ijí venakaa vaja kajino ara va 'e'uhuna 'unama

venahuna. 'Eje a areri kisina'e rene nami-huna. ¹⁴ Ijihuna'e na oja mihi'ine godi ira'atijihi oja mihujaho juhame ruava'avara. ¹⁵ Na ea ka'ene vwiha maaaa aririjihi 'waravukúne nara raka ka'ene 'waravujaho apene manura vene ka'avara. ¹⁶ Kapusia ka'ene merajihina ka'ene nú teimani 'wa'i kaivo nú ea maho'o ijí iujaho 'ú Keriso oni 'aijara nú merajúhaji vwihaji'i ijo? 'Ene puretia ka'ene núra tuachame ahuma ijujaho 'ú nú Keriso oni hahiji vwihaji'i ijo? ¹⁷ Núni puretia nikwinu'wina'omo nú ea mapokakaho haha nikwinuna. Ijihuna'e nú puretia nikwinu kajino ahuma tuachame ihuna. ¹⁸ 'Ene Isureri ora kiha. 'Ú ea ka'ene swasa vejuraka ijujija swasa vejuri ruha huni pwinana'e rejura raka? ¹⁹ Nara raka ka'ene 'waravu kehuni maijaho irake? 'Ú uneka ka'ene 'eka godia ira'atijihi puna'e swasa vejujija nimaa vejura raka? 'Ene ike godia ira'atakija maa ijina raka? ²⁰ Pana. 'Enakaivo na Jenitaruepo uneka ka'ene 'eke swasa vejujaho pu 'avena sisea puna'e venahura kaivo Godona pavenahura. Ijihuna'e ja 'avena sisea puni pwinana'a parahuna ura reniu. ²¹ 'Ene ja areri Natohwi jihuni kapusia vaji i'avajaho ja 'avena sisea puni kapusia vaja paihuna. 'Ene ja Natohwi jihuni 'aiju 'ahi 'iruma i'avajaho ja 'avena sisei jihuni 'aiju 'aha 'iruma paihuna. ²² Nú Natohwiji veje aji'amarono avaju raka? 'Ene 'ú núra harusima'ura kaivo Hu pana raka? ²³ Uneunechaka maho'o kijahija na areri ihuna 'ee vehuna kaivo ijipuhipo na ni'ajihuna pana. Uneunecha maho'o areri

na vehuna kaivo uneunecha maho'o kajija na pani'ajihe emarehuna. ²⁴ Paveje ea kwinu huni ura ijiru sara'amana kaivo ea ka'ene huni rori hijujihi puni ura ijí sara'amana. ²⁵ 'Ene oni vwihá ijihuni hahi a paka'eje aposara'ama vo uneunecha ka'ene hanuha 'imejuri kwaa ijino 'imejajija ma i'amana. ²⁶ Ijihuni maijaho mwe'a 'ee uneunecha ka'ene ijihuni vaji navujija Natohwi jihuna. ²⁷ 'Ene ea pina panimaa roji'ini a va'e hu hu'úmo 'iruma i'amarono 'warave he'amajaho va'e uneunecha ka'ene hura venajaho matauma i'amana kaivo oni vwihá ijihuni hahijihuna'e paapo'amana. ²⁸ 'Enakaivo ei pini ijá 'wa'amajaho ike hanuhakija godi ira'ata ijihuni swasa vejara 'wa'amajaho pai'amana. Ijihuni maijaho ea ka'ene a nahama 'warama jihuni hahijihuna'e 'ee vwihá ijihuna'e pai'amama. ²⁹ Na ike 'waravukaho oni vwihá ijí rone 'warahuna pana kaivo ea pinijihuniji 'waravu. Ijihuni maijaho ea pinijaho irakijihuna'e huni vwihá vajijaho nara matauma ojujaho 'eke manura vene ki'ena? ³⁰ 'Enakaivo na teimani roji'i ijuji vu irakijihuna'e ijihuna'e ronihe iraka ka'ene na ni teimani 'wavujaho 'wa'eja? ³¹ 'Enajihuna'e ivi'a a toa i'ena ho a unenu'u pina iraka'e ve'amajaho pinanijaho Godi maho'o ma'amana. ³² Paveje Jua ho Kuriki ho Godoni sosia ari'ava. ³³ Na uneunecha mapoka ka'ene ija'ina'e vejujaho ea maho'o teamanahunijihuna'e veju. Na uneunecha ka'ene na'e maranahunijaho pasaravura. 'Enakaivo iraka ka'ene veje pua'e ni'ajihe maranahuniji saravura.

11

Húmata Hwama Godi Oja Mahuri Vu'a

¹ 'Enajihuna'e na areri Kerisora venujakaji na vejujihuna'e ja 'u'o nara vejuja'ina'e ve'avara.
² Ja uneunecha mapoka vajijaho na vwihaniu jihuna'e na iviama ja ta'arorahu. 'Enakúne tamana ka'ene nara ja vajihujija ija kisina'e 'uninamiu. ³ 'Enakaivo Na ura ike hehuna'e ura reniu. Kerisoho parua maho'o puni húmata 'ee napari jihuni húmata. 'Eju'e Godiho Keriso oni húmata. ⁴ Parua irara huni húmata 'ahi unenu 'aho'a na'eje siporua 'o'ena ho poropeti epuni ira 'wara'amajaho huni húmatijihuni hura pavenu. ⁵ 'Ene napara ka'ene huni húmata pavaha'ika'i siporua 'onuna ho poropetia puni iri 'waramujaho huni húmati jihuni hura pavenu. Ijihuni maijaho hu areri ea ka'ene huni húmata tihi'ini ja'ina. ⁶ Napara irara huni húmata kaji pavahana'amajaho veje huni húmata sapasa kajaho usi'amana. 'Enakaivo napara kajara huni húmata 'uhu'ena ho usivakame juha'e re'amajaho veje huni húmata hwa'amana. ⁷ 'Enajihuna'e paruijaho huni húmata isúa pahwa'amana. Ijihuni maijaho hu Godi vare'ina 'ee Huni temarijina. 'Enakaivo naparijaho paruijihuni temarijina. ⁸ Ijihuna'e parua napara huni vaji rena rohuna pana kaivo naparijaho parua huni vaji rena roana. ⁹ Ikaho nima. Paruijaho napari jihuna'e vehuna pana kaivo naparijaho parui jihuna'e venana. ¹⁰ Ona'oji'ina punijihuna'e napara hura harura hari hinuji najahareje huni húmata sipoa vahanahuna.

Ijihuni maijaho huni paruijaho huni 'ajohi'ini jihuna'e vahanahuna. ¹¹ 'Enakaivo Natohwi jihuni vajijaho napari paruijaho maka'i huhusu 'ajoarahuna pana 'ee parui naparijaho maka'i huhusu 'ajoarahuna pana. ¹² Ijihuna'e napara paruhuni vaji rena roaja'ina'e parua napapu nahenaura. 'Ene uneunecha maho'o Godina'i rena roara. ¹³ Ja ma ojono iji mina vene kaha. Napari siporua 'o'iro ve'amajaho hu huni húmata pavahana'amajaho areri re'ena raka? ¹⁴ 'Ene uneunecha ka'ene mwe'akino rejarakija ja najahu. 'Ene parua ka'ene húmata sapasa jojorijaho ijara hu veju'e jumuna. ¹⁵ 'Enakaivo napara huni húmata sapasa ka'ene jojorijara reju'e hu teamamuna. Ijihuni maijaho iji húmata sapasa kajara hu veju'e marana parane 'ee nuhahuna'e mahana. ¹⁶ 'Enakaivo ea irara hu jihuna'e ura'e chicha ve'i ve'amajaho nú 'unama 'aho'a 'ararihuhuna pa'ana. 'Ene Godoni sosijara 'unama 'aho'a 'ararihuhuna pana.

Natohwiji Vwihaji'i Ihuni 'Irumijina

(Matiu 26:26-29; Maka 14:22-25; Ruku 22:14-20)

¹⁷ 'Enakaivo na vu'a ike 'waravukahō na ja aromahare 'warahuna pana. Ijihuni maijaho ja roe ahuvujaho mara'amarono ahuhuna pana kaivo niho'o siserana parahuna ahuvu. ¹⁸ Amurijaho vea ka'ene ja sosi roe ahuvujaho na hejūjaho joni vajakahō ahaame hiju. 'Eju'e na ijaho nimaa roju. ¹⁹ Joni vaja kahō ahaavakame nú iji'a ja ea irahipo aririjaho roe samaa'e reje kihuna. ²⁰ Ijihuni hahi

ja vea ka'ene roa ahu'avajaho ja Natohwi jihuni puretia 'ee toa i'irono roe ahuhuna pana. ²¹ Na hejajaho ja ea 'aho'a ea pa'aji'i kaivo jajasu maraku'a ijura. 'Enajihuna'e jara ijuri vajijaho ea 'aho'a matuna'ēju'e ja ea 'aho'a niho'o nanamiu. ²² Irake? 'Ú ja sea 'iruma toa ihuna pa'ana raka? 'Ene ja Godoni sosia senavu raka? 'Ene ea ka'ene uneunecha pa'ajihuni juna'avarono avajo. 'Ú na ja ija'ina'e 'warahune? 'Ú na ja ta'arorahune? Ikehunijaho na ja pata'arorahuna. ²³ Ijihuni maijaho na Natohwi jihuni apejuji na ja 'u'o 'waravu. Ijĩ na'ia kajino nahama'avarono Hu puretia apenana. ²⁴ 'Ene Hu teimani 'wavume parajume Hu tuachavi'i ijá 'iama Ikaho Nuni haha ka'ene jonijihuna'e mihujina. 'Enakúne ika'ina'e veji'i Na vwihani'avara. ²⁵ Ni 'unama nikwinu'ina kajino kapusia 'u'o apeji'i ijá 'iama Ike kapusia toa ikaho 'unama maiu'ina ka'ene Nuni 'aa vaji nimaa vejujinakúne ike vene iji'i na'ia mapoka'e Na vwihani'avara. ²⁶ Vea irakijino ike puretia ike ine 'ee kapusi toa 'eke i'avajaho ja Natohwijara kwamaji 'wame nasaravi'i inava'e Hura ro'amaji 'e'u'avara. ²⁷ 'Enajihuna'e ea irara Natohwi jihuni pureti 'ee kapusiji 'unama areri parahuni jihuniji i'amajaho hu Natohwi jihuni haha 'ee 'aa ijihuna'i sisea vehuna. ²⁸ 'Enakaivo ea irara puretia 'ee kapusia toa i'irono ve'amajaho marako veje ori piuha'aramareje iji'a i'amana. ²⁹ 'Enajihuna'e ea irara huni haha papiuha'ara'ika'i puretia 'ee kapusia toa inujaho hu eha sisea apene huni

haha 'ahi rou. Ijihuni maijaho hu Natohwi jihuni hahijaho hami pavwihaji'i majikari inu-jihuna'e ara'ena. ³⁰ Ikehuni hahi ea mapoka joni vajakaho haha ajuaranie 'ee atami 'unirame 'ee ea 'aho'a kwamasahu. ³¹ 'Enakaivo nú onúno hami piuha'ara'avajaho nú panamúhuna. ³² 'Enakaivo vea ka'ene nú namuhujaho Natohwijara núra vu'ataa he'avarono najuhe avanu. 'E'ira'omo ike mwe'a ikihi pu'úmo paahume namuhuna. ³³ 'Enakúne vwehu nune ja ahuma roe i'i ve'avajaho hami 'aja'ara'avara. ³⁴ 'Enakaivo ea irara matu'amajaho hu huni sei 'iruma ina ro'amana. 'E'irakúne ja paroe 'otua hara ahuma aru'avara. 'Enakaivo vu'a 'aho'ijaho nara vea ka'ene vu'ujino ichá'ina'e vehunijaho 'warahuna.

12

Godoni 'Aveni Jihuni Swarijihuni Vu'a

¹ Vwehu nune ja pahene ve'avarono na ivi'a 'Avena huni swariji rone 'wara'i veju. ² Ja ni hena kavu. Vea ka'ene ja Godi pahene 'ee pakavari veijino ja godi ira'ata ka'ene ira pa'ajipo venaume 'unama ani ruva'ara. ³ 'Enajihuna'e na ura ja ike hehuna'e ura reniu. Ea irara Godoni 'Avenijara 'wara'eju'e 'waramujaho hu mai'o ika'ina pa'waramune Jesuho sirivara pa'iamuna. 'Ene ea irara Godoni 'Avena apenajara huhusu Jesuho Natohwa 'iamuna. ⁴ 'Éna'omo iviamaa swara ani ani'ina kaiwo 'Avena nikwisu'ina. ⁵ 'Ene kaukara ani ani'ina mapoka kaiwo Natohwa nikwinuna. ⁶ 'Ene 'unama ani ani'ina kaukara venuna kaiwo Godi nikwinu'wi kajara

uneunecha maho'o ea maho'o puni vaja kaukara venuna. ⁷ 'Enakaivo sosia ike ni'ajahuni jihuna'e ea 'oi'oi swara vajihana. ⁸ Ijihuna'e Hu ea pina 'Avena vajijino vu'a ka'ene vwiha mavarasa'iniji vajahuna. 'Ene vu ea pina vu'a ka'ene henaka ijí 'Avena nikwisu'ina kajara vajahuna. ⁹ 'Ene ea pina nimaa roiji ijí 'Avena nikwinu'ina kajara mahana 'ee ea pina swara ka'ene ea siporua 'onahe maranahuniji 'Avena nikwinu'ina kajara mahana. ¹⁰ 'Ene ea pina uneunecha ka'ene ea areri pavehuniji mahuna. 'Ene ea pina poropetia puni iri 'warahuna'e vajahuna. 'Ene ea pina 'avena ichá'inijihini puni ani'inijihini kihuna'e mahuna. 'Ene ea pina ira ani'ina 'warahuna'e mahuna. 'Ene ea pina ijí ta'arohuna'e mahuna. ¹¹ 'Ene 'Avena nikwinuna 'ee nikwinu'ina kajarahara ikihija maho'o venu. 'Ene ijí nikwinu'ina kajara 'oi'oi ea irá Hu ura renujihini vajihuna.

Haha Kwinuna Kaivo Pwinana'a Mapoka

¹² Areri haha kwinuna kaivo huni pwinana'a mapoka. 'Ene pwina mapoka kaivo haha kwinuna. 'Ena'omo Kerisoho ija'ina. ¹³ 'Enajihuna'e 'Avena nikwinu'ina vaja kajino nú maho'o samume 'urine haha nikwinu rejara. 'Ene nú Jua ho Kuriki ho pwea ho matauma oji'ina nú ijí 'Avena nikwinu'ina kaji apejara. ¹⁴ Ijihuna'e haha pwinana'a huhusu pana kaivo pwina'a mapoka. ¹⁵ 'Ene mumorijara ika'ina'e 'wara'ipisa na ija pana'omo na haha ikehuni pwina'a pana. Hu ija'ina'e 'warama jihuna'e hu haha ikehuni pwina pana raka? ¹⁶ 'Eje ataa

kara'ajara na nia pana'omo na niho'o haha pwinana'a pana 'wa'ipisa areri reja'e? Hu ija'ina 'warama jihuna'e haha kehuni pwina'a pana raka? ¹⁷ 'Ú hahakaho maho'o niaru remara'ipisa ivi'a vu nú ichihichano heja'e? 'Ene hahakaho maho'o ataaru remara'ipisa ivi'a nú vu ichihichano amua heja'e? ¹⁸ 'Enakaivo iviamaa Godi haha pwina kwinu kwino Hura ura renaja'ina'e haha vaja irechamana. ¹⁹ 'Ene ijí pwinana'a kajija maho'o nikwinu re'ipisa ivi'a hahijaho ichá'ina'e reja'e? ²⁰ 'Enakaivo iviamaa haha pwina mapoka kaivo haha kwinuna. ²¹ Nijara areri ijijaho ija'ina pa'wamune na a ura pareniu pa'wamuna 'ee kú'o húmatijaho areri mumorijaho ija'ina pa'wamune na a ura pareniu pa'wamuna. ²² 'Enakaivo ani'inijaho nima'e haha pwinana'a ka'ene kivu'e ajuarasahi'inijija pa'a unenu 'aho'a vehuna areri pana. ²³ 'Enakaivo núni haha kakhipuni pwina ka'ene puni hura hami pavejijija puni hura vene vu haha pwina 'aho'ijija rinamie nirisavu'e ea niho'o pakivura. ²⁴ 'Enakaivo núni haha pwinana'ijaho hura pavenahuna. 'Enakaivo Godi haha pwinana'akija 'eka ahumahuna. 'Ene haha pwina ka'ene ijaho pa'ajaho puni hura ni'ima'ura'e venahuna. ²⁵ 'Ene ike hahakaho paahaame hihuna sa'ina kaivo 'eke haha kehuni pwinana'akija hami ni'ajaravi'i hiha. ²⁶ 'Ene haha pwinana'i pini haha hiamujaho haha pwinana'a 'aho'a kajaho maho'o haha hiamuna. 'Ene vu haha pwinana'a pinijihuni hura venahujaho haha pwinana'a maho'o

ahume temarasahura. ²⁷ Ja iviamaa Keriso oni haha'omo ja ea kwinu kwino ijihuni pwinana'a. ²⁸ 'Ene Godira sosi vaji amura apasorua iji pijihe 'ee ijihuni rorijaho poropetia pijihe 'ee vu ijihuni huna ijaho najahuna'e iji pijihana. 'Enarena iji'a ea ka'ene uneunecha ea areri pavehuniji vehuna iji pijihe 'ee swara huna ea siporua 'onahe maranihunijija pijihe 'ee pina swara ka'ene ea kaukara ani ani'ina vehuniji 'ajoahuna'e iji pijihe 'ee ea ka'ene ira ani ani'ina'e 'warahuniji iji pijihana. ²⁹ 'Ene ea maho'o kaho apasorua pana raka? 'Ene ea maho'o ikaho poropetia pana raka? 'Ene ea maho'o kaho najahi'ina pana raka? 'Ene ea maho'o kaho uneunecha ka'ene emaa areri pavehuniji veji'ina pana raka? ³⁰ 'Ú ea maho'o swara ka'ene ea siporua 'onahe maraniujija pa'ekura raka? 'Ene ea maho'o ira ani ani 'waravujija pa'ekura raka? 'Ene 'ú ea maho'o swara ka'ene ira ani ani'ina 'waravuji ta'arohujija pa'ekura raka? 'Enakaivo swara ka'ene mama'inijihhi ura rena parani'amana. ³¹ 'Ene na iviamaa 'unama mavarasa'iniji najai' veju.

13

Oja Ma'aravujara Natohwana

¹ 'Ene na emapuni ira ani ani'ina 'warama 'ee 'ona oji'ina puni ira 'wara'ika'i ea oja pami'ipisa na areri maa pa'ana'e reju'u 'ee tini ata puna'i 'umene 'ee kurupate puna'i kure kurevu'u. ² 'Ene na swara ka'ene poropeti epuni ira 'waravuji apene 'ee hema maho'o

hena kiparane henaka'a maho'o heparane 'ee nimairoa ka'ene huri'a 'warave jahena ruvahuna ape'i kaivo ea oja mihujara pa'ana'e re'ipisa na maa pa'ana'e reju'u. ³ 'Ene na nuni kukua maho'o ea ka'ene pivusahuji vajihe 'ee nuni hahakaho veni aporu'avarono mi'ika'i na niho'o ea oja pamihina'e re'ipisa ijí uneunecha kajija na pani'ajihaha. ⁴ 'Ene oja mihuni 'unamijaho masuanu ajuarane hijujine oja mihuni 'unamijaho epuna'i maaa'e vejujina kaivo paajiname oja sisea vwihajura. 'Ene oja mihuni 'unamijaho pajarika rene 'ee kehi kehi vejura. ⁵ Ea oja mihuni 'unamijaho areri parehuni 'unamijaho pavenune 'ee huni ura ijiru pasaramune 'ee hu maraku paajivi'ine 'ee hu sise'i 'ahaujaho ruvu'e pa'arenuna. ⁶ 'Ene 'unama arira pa'ajaho patemaranuna kaivo nimai jihuna'e temaranuna. ⁷ Ea oja mihunijaho mají vena apene va'una 'ee hu uneunecha maho'o mají nimaa vena apene va'una 'ee uneunecha ka'ene iji'a rehunjija nimaa ronuna 'ee uneunecha ani'ina vejuri vajijaho hu niho'o kirane hina apene va'una. ⁸ Oja mihuni 'unamijaho maiji nama apene vai'i nahuna. 'Enakaivo swara 'aho'a poropeti epuni ira 'warahuna kaivo ijija pa'arehuna. 'Ene 'aho'a 'ira ani ani 'warahuna kaivo ijija pa'arena vahuna. 'Ene 'aho'a henaka kaivo ijija pa'arehuna. ⁹ Ijihuni maijaho nú pwina ma'uaku hena kavara 'ee nú poropetia puni ira pwina ma'uaku 'waravu. ¹⁰ 'Enakaivo vea ka'ene nimaa nimajara roujaho nimaa pa'ajaho pa'arena vahuna. ¹¹ Vea ka'ene na kasi-maa hijuti vejijaho kasimaa puni iri 'waravuta

'ee na sesamaa puna'i vwihajute 'ee sesamaa puna'i hene vejuta. 'Enakaivo na vea ka'ene emakina rejujaho kasimaa puni uneunechijija ni irechavume pa'arejara. ¹² Ijihuna'e iviamaa nú mane'a vaja hami pakasaravu. 'Enavo vea ka'ene roe ura varira kakara'avaji'a nú hena kahuna. 'Enareje iviamai ijí pwina kwinu nara hejujaho maho'o he parahuna. Areri Hura na hena kima paranu ja'ina'e hehuna. ¹³ 'Enakaivo ike 'unama no'opiso ikehipo majama nahuna. Ijija nimairoa 'ee iji'a túna'i rehuniji nimaa rojuline 'ee oja mihi'inijina. 'Enakaivo ikehi puni vajakino niho'o ni'ima'urijaho oja mihunijara asitaha paranana.

14

Godoni 'Aveni Jihuni Swara 'Aho'a U'una

¹ Oja mihuni 'unamijaho 'ararihaha kaivo veje 'Avena Huni swariji 'ekahunijara ura rena'amana kaivo swara ka'ene poropeti puni iri 'waravuji niho'o ura rena para'amana. ² Ijihuna'e ei pini ira ani'ini 'waramujaho hu emaa'e 'warahuna pana kaivo Godi 'waramuna. Ijihuni maijaho ea pahejura kaivo hu hemiji huni 'avena vaji 'waramuna. ³ 'Enakaivo ea ka'ene poropetia puni iri 'waramujaho hu emapo emare'asa'avarono 'waramuna 'ee ni'ajihe 'waramuna 'ee oja sonahi'amarono 'waramuna. ⁴ Ea pini hu ira ani'ini 'waramujaho hu huhusu ni'ajaramuna. 'Enakaivo ea ka'ene poropetia puni iri 'waramujaho sosia ni'ajahu'e emarena 'urinuna. ⁵ Na ura ja ea maho'o ira ani ani'ina

'wahuna ura reniu kaivo na natohwa ka'ene ura reniujaho jara poropetia puni iri 'warahunijara ura renia paranu. 'Enajihuna'e ea ka'ene poropetia puni iri 'waramujara ea ka'ene ira ani ani 'waramujaho asimana. 'Enakaivo hu ijí ira kaji ta'arohe 'wara'amaji'a sosia pirave emarehuna. 'Eje iji'a pu no'o areri rehuna. ⁶ 'Enakaivo vwehu nune na iviamaa roe ira ani ani'ini 'wara'ujaho na ichá'ina ja ni'aji'ejo? Na areri 'unama ka'ene veje samaumaa re'eje 'wara'ujiana 'ee henaka vajijino 'wara'ujiana 'ee poropetia puni iri 'warama naja'ujiana 'ee naja'uji'a ijara samaa'e rehuna. ⁷ 'Enajihuna'e uneunecha ka'ene mai'o paheji'ina ka'ene areri hurisia ho kita puni ira anuka ka'ene pura savujipo ira areri pa'umejajahó ivi'a ichá'ina'e ijí hurisia ho kita 'aha kajino javaa ira anuka raka ka'ene savujaho he'eja? ⁸ 'Ene tauja ira hami pa'ume'amajaho hu ichá'ina'e ajira vehuna amairiara'ena? ⁹ 'Enajihuna'e ja 'u'o ira anuka ka'ene jara 'wavujara paroe samaa'e re'amajaho ivi'a jara raka ka'ene 'wavujaho ichá'ina'e he'eja? Ijihuni maijaho a iruhóa maiji ichutoa kajino nisame avanu. ¹⁰ 'Ene ira ani ani'ina mapoka mwe'a ikaho navu. 'Ene ira mapoka kajija maa rukina. ¹¹ 'Enajihuna'e na ira kajaho pahe'ujaho na ea ka'ene ijí ira kaji 'waramu jihuni una'ijaho ea suja reje 'ee ea ka'ene 'waramajaho nuni una'ijaho 'u'o ea suja'e rehuna. ¹² 'Enajihuna'e ja 'u'o 'Avena huni swara ura rena paraniu jihuna'e ni'ima'urijaho sosia ni'ajahe emarena 'urihuniji same ura rena'ava. ¹³ 'Enajihuna'e

ea ka'ene ijí ira ani'ina 'waramujaho siporua 'ojakame hu areri ijihuni maijaho ta'arohe 'wara'amana. ¹⁴ Ijihuna'e na ira ani'ini siporua 'o'ujaho nuni 'avenijara siporua 'onuna kaivo nuni vwiha ijaho maa pa'ana. ¹⁵ 'Enajihuna'e ijihuni maijaho irake? Na nuni ojiji'i siporua 'one 'ee na nuni vwiha iji'i siporua 'ohuna. 'Ene na nuni ojiji'i javaa vene 'ee na nuni vwiha iji'i javaa vehuna. ¹⁶ Ja hine 'avena vajaruru ta'aro'avajaho vu ichá'ina'e ea ka'ene swara ija'ina pa'ana ka'ene roe ruha apene hi'amajaho avame Ameni 'wa'ena? Ara siporua ka'ene 'one teimani 'wamujaho ijihuni maijaho hu ara iraka ka'ene rone 'waramujaho pahenuna. ¹⁷ A teimani 'wamujaho niarerina kaivo vu ea pinijaho ijaho paveju'e emarenuna. ¹⁸ Na Godi teimani 'wavujaho nara ira ani ani 'waravujara ja maho'o asita ranamana. ¹⁹ 'Enakaivo na ura ira oma iropu heji'i ea ni'ajihe 'warahuna'e ura reniu kaivo vu iji'a ira mapoka mapoka (10,000) ira pahehunijino 'warahunijaho ura pareniu. ²⁰ Vwehu nune sesamaa puna'i pavwiha'avara. Musiapo sisea pavwihaju ja'ina'e vwiha'avara. 'Enakaivo joni vwiha ijija emakinipo vwihaju ja'ina'e vwiha'avara. ²¹ Varapa vaji Natohwijara ika'ina'e 'waravume vejara.

Ira ani'ina 'ee ea ani'ina puni vaji Na emaa vu'a 'warahuna. 'Enakaivo ijí 'u'o pu Nuni ira pahehuna 'iamana.

²² 'Ena'omo ira ani ani'inijaho ea ka'ene Godi nimaa roji'ini jihipuni aacha pana kaivo ea ka'ene panimaa roji'ini jihipuni aacha.

'Enakaivo poropeti epuni iri 'waravujaho panimaa roji'ina puni aacha pana kaivo nimaa roji'ina puni aacha. ²³ 'Enajihuna'e sosia kajipo roe ahuma hine ea maho'o ira ani ani 'wa'eje ijihuni swara paapejajipuna ho ea ka'ene mai'o panimaa roji'inijipo ijí va'e aru'ipisa pu vwiha'avajaho ea ikija húmata siseraniu'e nanamiu roja'a. ²⁴ 'Enakaivo ja ea maho'o poropeti epuni iri 'wara'eje panimaa roji'ina ho ea swara ija'ina pa'ajara roe aru'amajaho ijí ea maho'o pura 'waravu kajara huni vwiha jarae 'ee ijara hu sisea veji'inijaho namahuna. ²⁵ 'Ene hema ka'ene huni oja vaji navujija veje roe samaahiravakame hu aruha arihe Godi oja mahi'i ijá 'iava'e Godiho nimai joni vaji hinu 'iahuna.

Sosi Vwiha Vajahani Vu'a

²⁶ 'Ena'omo vwehu nune ichá'ina ve'eja? Ve a ka'ene ja roe ahu'avajaho ea kwinu kwino javaa veje 'ee ea pina najahe 'ee ea pina vu'a hema nahume hununa'a samaumaa'e renaji najahe 'ee ea pina ira ani'ini 'warave 'ee ea pina ijí ta'arohuna kaivo veje uneunecha maho'o ea ni'ajihe emarene 'urihunijiru re'amana. ²⁷ 'Ene ea pini ira ani'ini 'wahuna'e re'amajaho veje ea no'ona ho no'opisu 'wara'avara kaivo ei pini 'waramame arevakavi'i iji'a ea pina 'wara'amana. 'Eje vu ei pini ijaho ta'arohe ijihuni maijaho 'wara'amana. ²⁸ 'Enakaivo ea pina ijí ta'arohe 'warahuna pa'ana'e re'amajaho veje sosia vaja ira pa'arene hi'amana. 'Ene veje hu huhusu no'o Godi 'wa'avara. ²⁹ 'Ene veje poropetia no'ona ho

no'opisu 'wara'eje vu ea 'aho'ijaho hine 'eke manura vena ki'avara. ³⁰ 'Enakaivo ea pina ka'ene asuma hinuji vu'a hema hu mahe hununa'a samaumaa reje hu 'wara'i ve'amajaho ea ka'ene amura'e 'waramujaho ira pa'arehuna. ³¹ Ijihuni maijaho ja ea 'oi'oi poropeti puni ira 'wara'eje ea maho'o ijija henakame 'ee ijipo ni'ajihava. ³² Ea ka'ene poropeti puni iri 'waravujija puni ojijija puni harura hari navura'omo opo 'ajo'aravi'i 'warahuna. ³³ Ijihuni maijaho Godiho ura arini veji'ina 'ee matauvi'ina. Ijihuna'e sosia ka'ene akuavi'ina puni vaja kajaho maho'o pamajikari vejura. ³⁴ Pu napara sosia vaja ira pa'warahuna 'warava jihuna'e ira parasaha hi'avara. 'Enakaivo veje pu areri varapijara 'warama jihuni hari hi'avara. ³⁵ 'Ene pu unenu'u pina hena kahuna'e ura rena'amajaho pura sosia vaji vua'e 'warahuna areri pa'ajihuna'e va'e paruhwaha'e puni sea vaji aporave 'warave he'avara. ³⁶ 'Ene 'ú joni vaji Godoni irijaho aneja venane? 'Ene 'ú jonaru roane? ³⁷ 'Enajihuna'e ei pini vwihaje hu poropetia ho hu 'Avena vaji emarenana'e vwiha'amajaho veje ike uneunecha ka'ene na jona'e vejukija Natohwijara 'waramana'e vejukaho ki'avara. ³⁸ 'Enakaivo ea irara ikihi hena pavenujaho ijí ea kajara vu'a 'waramajaho ea hu pahenahuna. ³⁹ 'Enajihuna'e vwehu nune nimaa'e poropetia puni iri 'warahunijaho ura rena'e para'avara 'ee ja pakileje ira ani ani 'waravuji tanuvu ro'ava. ⁴⁰ 'Enakaivo veje uneunecha maho'o 'unama nimaa nimaijino hami vene 'ee ura arini rene

ve'avara.

15

Kerisora 'Urinani Vu'a

¹ 'Ene iviamaa vwehu nune na vu'a maa maiu'ina ka'ene nara ja najahume ja apejara ka'ene ijara ni'ajihume ja maraniana ka'ene ja iji-huni toi namijuji 'wara'i veju. ² 'Ena'omo ira maa maiu'ina ka'ene nara ja najahume ja maraniaji ija kisina'e 'una'avajiana vo jara nima rojajaho maa pa'ana'e re'ena. ³ Ijihuni maijaho iraka ka'ene nara apejajaho na amura'e areri unenu'u pina ni'ima'ura ja mihuta. Ijaho Godoni irijara 'waramajaho Kerisoho núni sisei jihuna'e kwamana. ⁴ 'Ejume Hu ranavara'omo na'ia no'opisu pa'are'eme Godoni irijara 'wama ja'ina'e kú'o 'urinana. ⁵ 'Ene Hu Sipasi oni una'i va'ana. 'Ene iji'a ea iropu ropu no'o puna va'ana. ⁶ Ijihuni túna'ijaho Hu vwehu núna mapoka mapoka (500) puni una'i ni'aha kwinu va'ana. Ea 'aho'a iviamaa majaa hina rou kaivo ea 'aho'a ni kwamasahara. ⁷ 'Ene hu Jemisi oni una'i va'arena iji'a apasorua maho'o puni una'i va'ana. ⁸ 'Ene túchamajaho nuni una'i roana. Areri ijí vea kajaho nuni vea paape'eme nahenihare sa'ina. ⁹ 'Enajihuni maijaho na niho'o apasorua ka'ene hamaijina 'ene 'u'o na apasorua 'wihuna areri pana. Ijihuni maijaho nara Godoni sosia sise'i 'ahie ruarahiuta. ¹⁰ 'Enakaivo Godoni maiji vwihani'inijara renajihuna'e na iviamai ea irakijaho reju. 'Ene Huni maiji vwihani'ina ka'ene nununa'i venajara maa pa'ana'e rehuna pana kaivo nara kaukara ni'ima'ura ka'ene vejujara ea

'aho'ijija asitahuta. 'Enavo ijaho na pana kaivo Godoni maiji vwhani'ina ka'ene na hu'úmo namujarana. ¹¹ Narana ho purana vo nú najahume ja nimaa rojara.

Núra 'Urhuni Vu'a

¹² 'Enakaivo iviamaa Kerisora kwama 'urinaji rone najahujaho ja ichá'ina'e vene ea 'aho'a joni vajakaho ijá 'wavo Ea ka'ene kwamasahi'inijija pa'urijura 'wavu. ¹³ 'Enakaivo kwamasahujija pa'urihuna'e re'ipisa Kerisoho 'u'o pa'urija'a. ¹⁴ 'Ene Kerisoho pa'urinana'e re'ipisa vu'a ka'ene najahujaho ira'ata'e reja'a. 'Ene joni nimairoa 'u'o ira'ata maa pa'ana'e reja'a. ¹⁵ Ija'ina'e re'ipisa ivi'a nú 'u'o ira'ata'e 'waravi'ina'e reja'a. Ijihuni maijaho Godira Kerisoho vejume 'urinaji ninama 'warava'a. 'Enajihuna'e ea ka'ene kwamasahajipo pa'urihuna'e re'ipisa Godiho Hu pavejume Kerisoho 'urinana'e reja'a. ¹⁶ Ijihuna'e kwamasahi'inijija pa'urijura'e re'avajaho Keriso 'u'o pa'urinana. ¹⁷ 'Ene Kerisoho pavejume 'urinana'e re'ipisa joni nimaa roijaho maa pa'ana'e reje ja majama joni sisea vaji hija'a. Keriso oni hari uneunecha maho'o irechamajara Huhusumano Keriso oni hara pahinu. ¹⁸ 'Enajihuna'e ea ka'ene Keriso oni vaji kwamasahajaho 'u'o maho'o pa'areja kajina. ¹⁹ 'Enakaivo iviamaa hia ka'ene nú hijukeru Kerisoho nuna'a maaa'e re'amajaho nú ea ka'ene niho'o arisi chachanamihuniji rehuna. ²⁰ 'Enakaivo iviamaa Kerisoho vejume 'urinajaho Hu kwamasahajhipuni amura 'urinajina. ²¹ Ijihuni maijaho emahuni

vaji kwamasahunijaho rena roana'omo 'u'o emahuni vaji kwamasaha 'urihunijaho rena roana. ²² Ijihuna'e Atamu oni vaji ea maho'o kwamasahura. 'Ene 'u'o Keriso oni vaji venu'e majama hihuna. ²³ 'Ena'omo 'oi'oi huni 'unama namu. 'Ejume Kerisora amura 'urinana vo túna'i Kerisora ro'amajino Huni ehija 'u'o 'urihuna. ²⁴ 'E'eje iji'a vea túchamajaho roa 'e'uhuna. 'Ene vea kajino Hu 'ajohai'ina maho'o 'ee mama'ina 'ee harura maho'o veje parasahuna. 'E'ikaivo ara kwaa ijaho Godi ka'ene Omiji 'unama mahuna. ²⁵ 'Ene Hu 'ajoha'e hi'eje Huni nakijija maho'o Huni umora hari roa parahuna. ²⁶ Naka túchamaa ka'ene veje pa'arehunijaho kwamasahujina. ²⁷ Ijihuni majaho Godira uneunecha maho'o vejume Keriso oni umora hari ro parajara. 'Ene Hu ika 'iamujihuni majaho uneunecha maho'o Huni hari ro paranana 'iamujara najahujaho Godi ka'ene Keriso oni hari uneunecha maho'o irechamajara Huhusumano Keriso oni hara pahinu. ²⁸ 'Ene vea ka'ene maho'o Huni hari na'avajaho Harihijaho Hu 'u'o Godi ka'ene Hura uneunecha maho'o Huni hari irechamajihuni hari hihuna. 'Enakaivo Godiho uneunecha kehipuni Natohwa ni'ima'ura. ²⁹ 'Ene vejuro'i ea ka'ene kwamasaha ijhipuni jihuna'e toi samahajija pu ichá'ina'e ve'eja? Ea ka'ene kwamasahajija pa'urihuna'e re'ipisa 'ú pu irakijihuna'e toa samahare? ³⁰ 'Ene irakijihuna'e nú vea oma kwinu kwinu varapi vaji aruvo? ³¹ Vwehu nune na nimaa'e 'waravu. Na veku veku veniu'e kwavura. 'Ene na núni Natohwa Jesu Keriso oni vaji jonijihuna'e

mari'uvura. ³² 'Ene nuni hahijihuni ura ijino na hanuha nea pu'úmo Epasasi 'arahuta'e re'ipisa ijaho iraka'e na ni'ajiha'e? 'Ena'omo kwamasahi'inijija pa'urihuna'e re'avajaho veje nú niari nikwamasaha para'enakúne roe ahaja ine 'ee toa sisea ine nanamie oja. ³³ 'Enakúne ja paki'eje emaaipo pisivisa'ava. Ea sisesa pu'úmo ahuma ojujipo veju'e kara mamaa siserasahura. ³⁴ 'Enakúne hami vwihanareje sisea vejujaho areha! Ijihuna'e ja ea 'aho'a Godi pahene pakavura. Na ikaho ja juname vahi'ena'amarono 'waravu.

Haha Ka'ene 'Urihunijihuni Vu'a

³⁵ 'Enakaivo ea 'ahopo ika'ina'e aporahuna. Ea ka'ene kwamasahi'inijija 'unama ichá'ina'e 'uri'eja? 'Ee pu haha ichá'ina vaji ro'eja? ³⁶ Vwiha pa'akere ara 'ina iraka ka'ene 'ojujija pamajikari ahuha ajivura kaivo marako 'uhe 'ee mutausahare'e iji'a ahuha ajivura. ³⁷ Ara raka ka'ene 'onujaho maa ka'ene ichá'ina'e rehunjaho pa'onuna kaivo a 'inaru 'onuna. Iji 'ina kajaho 'witia'ina ho 'ina 'aho'a. ³⁸ 'Enakaivo Godira ura renuja'ina'e haha mahuna. 'Ene 'ina kwinu kwino haha 'oi'oi punanuna. ³⁹ 'Ene haha maho'o ani ani'ina hiju. 'Enakaivo emaaipuni hahijaho nikwinu'ina 'ee hanuha puni hahijine 'ee pina uka puni hahijine 'ee pina kija puni hahijina. ⁴⁰ 'Ena'omo akúpa huni haha 'u'una. 'Ee mwe'a puni haha 'u'una. 'Enakaivo akúpa huni hahijihuni mamaijaho ani'ine 'ee mwe'a puni hahijihuni mamaijaho ani'ina. ⁴¹ 'Ene veakara hananuni 'unamijaho ani'ine 'ee

masapijara hananujaho ani'ine 'ee chinapo hanajujaho ani'ina. 'Ene china nikwinu'wi pana 'ee puni hanaji'inijaho ani ani'ina. ⁴² 'Ene kwamasahujipo 'uri'avajaho ija'ina. Haha ka'ene sakarahuna ka'ene mwe'i vaji savujaho vea ka'ene 'uri'avajaho pasakarasahuna. ⁴³ Ike haha ikehipuni hura paveji'i kwama namu kaivo vea ka'ene kú'o 'uri'amajaho niho'o maaa'e rehuna. Ike hahakaho ajuasina'e rene kwama namu kaivo vea ka'ene kú'o 'uri'amajaho niho'o haruriji 'urihuna. ⁴⁴ 'Enakaivo emaahuni haha ka'ene mwe'i vaji apúsavujaho vea ka'ene 'uri'amajaho 'Avena huni haha'e rehuna. 'Ena'omo emaa huni haha na'amajaho 'Aveni jihuni haha 'u'o namu. ⁴⁵ Ika'ina 'u'o vejara. Atamu ka'ene ea amurijaho mai'o hiji'ina'e renana kaivo Atamu ka'ene túchamaijaho 'Avena ka'ene majama hihuna vajihi'ina'e renana. ⁴⁶ 'Enakaivo 'Aveni jihuni hahijaho amura pana kaivo maraku'a hahijihuni jarana kaivo iji'a 'Aveni jihuni jahuna. ⁴⁷ Ea amurijaho iki mwe'i rene roana. 'Enajihuna'e hu mwe'a ikehuna. 'Enakaivo vu Ea ka'ene Huni nijahijaho kahi akúpa 'ahi rena roana. ⁴⁸ 'Enakaivo ea ka'ene mwe'akino 'venajija mwe'a ikehuna. 'Ene 'u'o Ea ka'ene akúpa 'ahi rena roajaho akúpa huna. ⁴⁹ 'Enajihuna'e iviamaa kakaho núni hahijaho mwe'a kehuni haha sa'ina. 'Ena'avo túna'ijaho akúpa 'ahi hinujihuni haha sa'ina rehuna. ⁵⁰ 'Ena'omo vwehu nune na ijá 'iavu Haha 'ee 'aa rukinijaho Godoni ara kwaa pavahuna. 'Ene pa'areji'inijaho papa'arehunijaho areri

paapehuna. ⁵¹ Heha! Na hema pina'e 'wara'i veju. Nú ea maho'o pakwamasahuna kaivo nú maho'o arohe ani'ina'e rehuna. ⁵² 'Ene areri nia ahatihu ja'ina'e re'eje tauja ka'ene túchamaa ijara 'ume'eje ea ka'ene kwamasahajija papa'arehuni hahiji'i 'urihuna. 'Ene nú ta'arohe ani'ina'e rehuna. ⁵³ 'Enajihuna'e ike pa'arehuni hahakaho haha ka'ene papa'arehuniji sahuna. 'Ene ike kwahuni hahakaho rana'i pakwahuni hahijino sahuna. ⁵⁴ 'Enakaivo vea ka'ene ike pa'arehuni hahakaho are'i kaivo papa'arehunijiano sa'avajaho ike kwamasahujaho pakwamasahunijino sahuna. 'E'eje iji'a ira ka'ene ika'ina'e vejajaho nimaa rehuna. Kwamasahuni harurijaho asivume paranana. ⁵⁵ 'Ú kwamasahuji oni harura ka'ene niho'o asitaha paranajaho ivi'a ichine? 'Ú kwamasahuji oni mwatumiajaho ivi'a ichine? ⁵⁶ 'Ene sisei jihuni harurijara mwatumiu'e kwamasahura. 'Ene sisea huni harurijaho Varapijina. ⁵⁷ 'Enakaivo nú Godi teimani 'wahuna. Ijihuni maijaho Jesu Keriso oni vajijino kwamasahuniji asihuni harurijaho múhana. ⁵⁸ 'Enajihuni hahi vwehu nune na ja oja mihi'ine kikisima'ura'e rene nami'avara. 'Ene pavarivarivi'ina'e re'avara. 'Enakaivo na'ia mapoka Natozwi jihuni kaukara asisame huri ve'avara. Ijihuni maijaho jara Natozwi jihuni vaji kaukara ka'ene vejujaho maa rukima'ura.

*Nimaa Roji'ina Ka'ene Pivusahi'ina Puni Swar-
ijina*

¹ Na iviamaakaho monia ka'ene akuavi'inijih
puna'e ichá'ina'e nianahuni 'unamiji rone
'wara'i veju. Ja areri nara Karesia puni
sosiji naja'eme 'unama ka'ene vejaja'ina'e
ve'avara. ² 'Enakúne hura kwinu kwino vea
amurijino veje ja ea 'oi'oi jara ichá'ina monia
'ekuri 'unamijino kivi'i karaa irechame 'ajohi'i
va'avara. 'E'irakúne vea ka'ene nara vu'ujaho
ja monia paahuma niana'avara. ³ 'Ene ja
ea irahija'e iji pijihe hi'avajija vea ka'ene na
vu'ujaho na ma asura vene mihe pu joni swara
'eke Jerusaremi va'avara. ⁴ 'Enareje na 'u'o
vahuna areri re'amajaho nú pu pu'úmo vahuna.

Porura Raka Ka'ene Vehuniji Vwihanajina

⁵ Ijihuni maijaho na Masatonia vu'e 'e'unareje
iji'a jona vuhuna. ⁶ 'Ene vinaho na ja pu'úmo ijí
atuata vea kajaho hihuna. 'Ejakame iji'a ja na
ranamie na ichá vahunijaho vahuna. ⁷ Na ivia-
maa roe ja kivi'i asitaha vahuna ura pareniu. Iji-
huni maijaho na vwihajujaho Natohwijara ruha
aremi'amajaho na 'aha josu ja pu'úmo ijí hihuna.
⁸ 'Enakaivo Penitikosi huni vejaho na majaa
Epasasi hihuna. ⁹ 'Ene nara kaukara vehuna
nuni vwicha ni'ima'ura'e jarau'e namu kaivo
naka maho'o mapoka ani reju. ¹⁰ 'Ene iviamaa
Timotira roe ja pu'úmo hi'amajaho paveje tea
ju'amana. Ijihuni maijaho areri nara vejuja'ina'e
hu Natohwi jihuni kaukara venu. ¹¹ Hura
vu'amajaho ja pakame sena'avara. Ijihuni mai-
jaho vwehu núna 'aho'ijih pu'úmo hu rohuniji

na 'ajaha hiju. ¹² 'Enakaivo núni vwea Aporasi hu vwehi pu'úmo vuhuna'e na ni'ima'ura 'ejahauta. 'Enavo hu iviasa vuhuna ura parenu. 'Enakaivo hu vea irakijino areri re'amajino vuhuna.

Vwiha Túchamaa Vajihe 'Ee 'Ajouramajina

¹³ 'Enakúne nia niri'i hine 'ee nimairoa vajijino kisi namine 'ee ata kairasahe parupo hijuja'ina'e hiha. ¹⁴ 'Ene veje iraka ka'ene ja maho'o vejujija ojiji'i ve'avara. ¹⁵ 'Enakaivo vwehu nune ja Sitepanasi oni kachi'ina nikivura. Pu Akea opuni 'ina amurijina. 'Enajihuna'e pu hine ea ka'ene nimaa roji'inijihi ni'ajihi'i hijujihuna'e na ja 'ejahie 'waravu. ¹⁶ 'Ena'omo ja ea ija'ini jihipuni hari hine 'ee ea maho'o ka'ene kaukara vajakino ni'ajihe kaukara vejujiji puni hari 'u'o hi'avara. ¹⁷ Na niho'o Sitepanasi ho Pochunatasi ho Akeakasi ijano roajipo na oja sonahie paranu. Ijihuni maijaho pura jonuna'i iraka ka'ene areri pa'ajija ni'ajihara. ¹⁸ Ijihuna'e pu jaai naai venume núni oja sonahúana. Ijihuna'e ea ijá kajihija nia hami kiame hura vena'avara. ¹⁹ 'Ene Esia vaji sosi ka'ene navujipo 'ajoravu. 'Eju'e Akwira'o Pisira'o ni'ina'e ojiji'i Natozwi jihuni vaji 'ajoravu 'ee puni sei sosijara 'ajoramumu. ²⁰ 'Ene vwehipo maho'o ja 'ajoravu. 'Ene akuavuri 'unamijino 'ajosara'avara. ²¹ Ike 'ajoravukahona nara Porura nuni iji veju. ²² 'Ene ea irara Natohwiji oja pama'amajaho veje hu siripavuri vajijino hi'amana. Natohwe roa! ²³ 'Ene Natohwa Jesuni maiji vwiiani'inijaho ja pu'úmuna. ²⁴ 'Ene Jesu Keriso oni vaji ja ea maho'o na oja mihe 'ajoravu. Amen.

Godoni Vu'a Maiu'ina
The New Testament in the Ese Language, also known
as the Managalasi Language, of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Mangalasi long Niugini
copyright © 1975, 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Managalasi (Ese or Managalasi)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

729c2a8f-9ea3-55ca-9318-793c2828d776